

Előfizetési árak:

<i>A kiadóhivatalban átveve:</i>	
Egész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 > 50 >
<i>Helvben naznoz nordeva:</i>	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
<i>Vidékre postán szállítva</i>	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok viseaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 2 kr.

NAGYVÁRAD, június 27.

Szent-László király ünnepén.

Nevezetes, emlékezetes e nap reánk magyarokra, de különösen Váradra nézve, mert »ezredes korunk« egymagasztos, nagy alakjának emlék napja: Szent-László király ünnepe van ma.

»Az ősök emlékének fellelkesül a szív.« Szent-László magasztos emlékének is fel kell lelkesülnie mindenkinek, különösen itt Váradon, melyet angyali jelenés által megintelve ő alapított, melynek kies vidékén daliás férfivá, hon- és hitvédő rettenthetlen bajnokká fejlődött. — Ez a föld az, amelyet a szent király imája s vére annyiszor megszentelt, melylyel szent hamvai összevegyülve vannak, hol — sajnos! — »elenyészett nyomdokára a szellő bús fővényt takar.«

Csodálattal határos az a kegyeletes tisztelet, melylyel Szent-Lászlóra tekintett mindég a magyar. Ma is él nemzetünknek századokon át ki nem fáradó kegyelete, melylyel a szent királyán, annyi elenség hatalmas legyőzőjén, a daliás harczoson csügg, ki egy fővel meghaladta seregének legszálásabb katonáit, kinek imádságára üdítő forrásvíz fakadt a sziklából.

Érthető és megfeythető e ragaszkodó kegyelet, mert e nagy király azt tartá, hogy az uralkodóknak fő dísze nem a ravaszkodó állam kormányzat, nem a mindent eltipró nyers erő, nem az elnyomott alattvalók véres könyein visszatükröződő pompa; hanem inkább a nép, mint közös nagy család iránt való atyai szeretete.

Neki szilárd elhatározása volt senki másnak, csak Istennek védurasága alatt kormányozni népét. — »Ő hű és engedelmes volt Teremtője iránt fogadalomból, népe iránt jóakaró, a külföldiek iránt nyájas, a legyőzöttekkel szemben bőkezű, a szomorkodók iránt irgalmas, az elnyomottaknak hatalmas szabadítója. Kegyes jóindulatú volt, előrelátó a tanácsban, igaz beszédében, szilárd ígérteben, igazságos ítéletében«, mondja a krónikás. — S így valóban ráillik korára a mondás: »Boldog a nép, melynek királya nemes.«

Atyai uralma alatt, bölcs törvényei és nemes intézkedései következtében nemzetünk szelleme teljesen megbarátkozott s egybe olvadt a kereszténységgel. A magyarság jeles tagja lett a kereszténységnek, a nemzeti és vallásos érzék erősítő. Kiegészíté egymást, s ezáltal meg lön szilárdítva a Szent-István által lerakott alapja hazánk felvirágzásának és az ezredéves jövőnek.

Szt. István halála után ilyen királyra volt szüksége a magyar nemzetnek!

Ezer éves történelmünknek ez a dicső kora lebeghetett Szt. László méltó utódjának, dicsőségesen uralkodó jó Királyunknak atyai szemek előtt, midőn a magyar nemzet öröm-ünnepén mondott királyi szózatában hangsúlyozta a nemzeti multat megtagadó és megsemmisíteni törekvő törpe utódok előtt, hogy akkor volt nagy a magyar, mikor a vallásoságtól megszentelt önzetlen haza szeretett dobogtatta kebelét. — Szent-László példája intő jel, hogy csak a hitre alapított kormányzást koszoruzza a bizalom és erő,

a fény és a hatalom. — Bölcs törvényei a haza felvirágoztatását, boldogságát célozták és mozdították elő, napjainknak feles számban gyártott törvényei csak egyes klikkek hatalmi érdekeinek szolgálnak.

Vajha Szt. László szelleme visszatérne a magyar haza fiainak különösen az ország intéző köreinek szívébe.

Azt mondják: »a magyar ősi dicsőségéről álmodozó, fényes nemzeti multján csüggő, őseiért rajongó nép.« — Mutassa ki a nemes tulajdonságát a magyarnak Nagyvárad város közönsége is. — Ugy tudjuk, hogy Szent-László ünnepe fogadalmi ünnepe a püspökségnek, a káptalannak és a városnak. — A két előbbi megtartja ma is a fogadalmi ünnepet, de a város erről úgy látszik megfeledkezett már régen, pedig Szent-László kegyeletes ünneplése mindnyájunknak dicsősége. —

Ma a Museum megnyitása alkalmából a székesegyházban Bibornok-Püspökünk által tartandó ünnepies tiszteleten meg fog jelenni a város és megye hivatalosan, azonkívül nagyszámu előkelő közönség. — Mily szép volna, ha ez a régi szokás ismét feljülne Szent-László városában, ha minden évben önként leróná a város és megye kegyeletét a nagy alapító Király iránt. —

Tünedező régi dicsőségünk felelevenítésére ez is egy tényező lehetne. — Csak egy kis elfogulatlan, hazafias és kegyeletes jó akarat kell hozzá.

Br. L.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az én szerelmem.

— Irta: Pásztor József. —

Tudja Isten valahányszor meglátom ezt a kedves tájat, ezeket a pipacos buzavirágos mezőket, a zöld közül kivillgó fehér tanyákat, a nádas házak fölött báméskodó tornyot — el fog valami jóltevő érzés, valami kedves ismerős s mégis megmagyarázhatlan hangulat, talán a vér vonzódása ez a röghöz, hiszen itt láttam legelőször a kelő napot, itt tanultam legelőször szeretni. . . .

Valami békés kis állomásnál álltunk meg. A nap már a táj szélét érinté s minden színpompáját rászórta a felette megpihenő felhőkre. A tarka mező fölött a késő délután nyugalma ül, a váróház oldalán a villanycsengő perog s az indulásra kész mozdony türelmetlenül pöfög egyet-egyet, a perron kavicsán megroppan egy két lépés.

Az útszéli akácok ép most hányják el fűrtös virágaikat, ezek a sárguló virágok jelzik, hogy elsuhan a tavasz mint jött: észrevétlenül s lehajtja virágos fejét a lomha nyár ölébe, hogy ott álmodja el szerelmes álmait. Az alkonyi fény bearanyozza a távozó istennő utját s mint bucsusóhaj elfut a mező felett egy röpke fuvalom, amint végig suhintja a zöld vetést, a kalászfők ringása olybá tűnik fel, mintha friss pára kelne a buza felett s lappangva, hullá-

mozva vonulna tova, míg eltűnik a távoli ködös ragyogásban.

Felnyúl ismét a zakatoló lárma, rohanunk tovább, elröppennek szemek előtt az alakok, fák, apró tanyák, őrházak, a hazatérő nyáj és csordalomhán mozgó-képe. A szürkület fátyolozza már a tájat, lehunyom szememet. Az egyhangu zakatolásba beleszövődik egy ritmikus dal, a benyomások képei vibrálnak előttem felújító, üdítő mindenik, kimondhatlan varázsszal veszik körül lényemet s a kavargó színjátékban, a bűvös egyvelegben meglátok egy silhout-et, egy arcélt, majd egész tisztán egy mosolygó nevető szemű arcot s mintha kedvesen csengő hangját is hallanám. . . . Ő vár reám, mert szeret, szeret!

Akkor ismertem meg őt, mikor legelőször villantotta meg csalékony fényét a tavasz, mikor legelőször mosolygott egyet bájosan, szerelmesen, egy kéklő ibolya képében.

Épen a most elhagyott állomásnál történt, már csegették, midőn a váróterem ajtajában egy fiatal úde leányalak jelent meg a futástól égő piros arczezal, nyomában mamája tipegett. Az én kocsim ajtaja nyitva volt még, gyorsan felém siettek s én felsegítettem őket kocsimba. Mikor megfogtam a puha fehér kezét, a leány szemembe mosolygott, egy »köszönöm« szót rebegett. Megtudtam s ők is megtudták, hogy egy városba sietünk, hogy egy a szülőföldünk s hogy mindketten imádjuk poros egyszerű otthonunkat — ez elég volt rokonszenvenek. A rokonszenvtől a szerelemig lehet az út

nagyon hosszú, lehet rövid is, lehet egy lépés is, de hát van-e valaki, aki ezt az átmenetet megfigyeli? A szerelmes ember sem nem bölcsész, sem nem psychologus, hogy megfigyeléseket tegyen, annyit tudok, hogy mikor még ezek a virágok hullat akácok rügyeztek, a mi szerelmünk is csak sejtés volt, egy életrekelő tavaszi áramlat hulláma.

Mikor — nemrég — elhagytam, ajkain már ott hagytam első csókom nyomát. Az Alföld már virágzóban volt, madár dalban csengtek vissza füleimbe az ő kedves bucsuzó szavai: »A viszontlátásig!« Szemeim elől eltűnt de lelkemben rózsaszín fényben tündökölvé maradt meg a kedves otthon képe, amely képnek minden vonása az ő kedves arcját övezte körül. . . .

Kidugtam fejemet a kocsi ablakán, a távolban felcsillant egy-két fénylő pont, majd több, sok-sok, egy éles fűttyentés hangzott — megérkeztünk, berobogtunk a váróház elé.

A kocsiból gyorsan kiugrottam, kevesen érkeztünk. A harmadik osztályon egy csomó kubikos ember jött, haza a nehéz munkáról, lármaival huzgálták elő szerszámaikat, tarisznyáikat a kocsiból.

A petróleum lámpa sárgás fényét szét-szórta a perron kavicsos homokján, a futkosó alakokon. Ismerős arcot kerestem, nem találtam egyet sem. A rácsozaton kívül egy öreg paraszt állt, mellette egy fiatal asszony s egy szoknyás kis fiúval, az öreg jól megnézett mindenkit aki ki jött ajtón, míg végre az öröm hangján kiállt fel:

Az új muzeum megnyitása.

Nagyvárad város millenniumi ünnepségei közt a legkimagaslóbb mozzanat ma, Szent-László napján fog lefolyni a régészegylet díszes új muzeumának megnyitása alkalmából. Az ünnepélyre országos nevű tudósok eljöttek s azonkívül Nagyvárad kimagasló egyénei működnek közre, hogy a kultúra ez ünnepe minél fényesebb legyen.

A régész-egyesület meghívta az ünnepélyre a város előkelőit, akik előzetesen résztvesznek a Szent-László király napja alkalmából délelőtt 9 órakor a székesegyházban tartandó szent misén.

A megnyitási ünnepélyre dr. Schlauch Lőrincz bíboros-püspök készséggel átengedte a püspöki palota dísztermét, hol a tudományos felolvasásokkal bővelkedő program szerint megy végbe a megnyitás. Az ünnepélyen a zenekedvelők dalárdája is részt vesz.

A megnyitás után a meghívott közönség átvonul az új Muzeum épületbe, hogy megismerje az Ipolyi múkincseket és az egylet többi nagybecsű tárgyait.

Az ünnepély műsora a következő:

1. Délelőtt 9 órakor ünnepi istentisztelet a nagyvárad i. sz. székesegyházban. Ennek végeztével

2. Fölvonulás a püspöki palota nagytermébe.

3. Háromnegyed 11 órakor diszgyűlés a következő tárgysorozattal: a) Hymnus. Kölcseytől; éneklí a nagyvárad i zenekedvelők dalköre b) Elnöki megnyitó. Tartja: dr. Beöthy László főispán, egyleti elnök. c) A nagyvárad i muzeum kulturái föladatai. Fölolvasás; tartja: dr. Fraknoi Vilmos vál. püspök. d) Bihar vára és a honfoglalás. Fölolvasás; tartja: Bunyitay Vincze, kanonok. e) A biharmegyei és nagyvárad i muzeum keletkezése. Elöadja: dr. Karácsonyi János, egyleti titkár. f) Szózat. Vörösmartytól: éneklí a zenekedvelők dalköre.

4. Átvonulás az új muzeum-épületébe.

5. Az emléktábla leleplezése s a gyűjtemények átadása.

6. A gyűjtemények megtekintése.

A gyűlésen csak a meghívott hatóságok, testületek és személyek továbbá az egylet tagjai vehetnek részt.

A nagyközönség tájékoztatására közöljük a következőket.

A Museum vasárnapról kezdve minden vasár- és ünnepnap, továbbá csütörtökön délelőtt 10 órától déli fél 1 óráig nyitva lesz.

Belépti díj vasárnap és ünnepnap 10 kr, csütörtökön 20 kr. lesz.

Ezenkívül más napokon is meglehet tekinteni a Muzeumot, de ilyenkor belépti és kalauzolás díjban 50 krt kell fizetni a látogatónak.

Egy program 10 kr.

Kivételesen holnap, vasárnap június 28-án 20 kr. lesz a belépti díj.

A nyilvános konzisztorium.

Június 25-én folyt le a Vatikánban nagy-számu közönség jelenlétében a már jelentett nyilvános konzisztorium a Sala regiában, ahol XIII. Leó pápa ő szentsége a lebergi, salzburgi, valladolidi és burgosi érsekeknek ünnepélyesen fejére tette a bibornoki süveget.

A pápai kíséret a Sala ducaleban foglalt helyet.

A pápát, midőn a pluvialéval és a tiarával a Sala ducaleban megjelent, élénk ovációkban részesítették. A pápa, kinek egészségi állapota kitünő, az összes funkciókat könnyedséggel végezte.

Az ünnepélyes aktusnál jelen voltak a bibornokok, püspökök, a prelatusok, a diplomáciai kar, a maltai rend lovagai és több ország főnemességének számos tagja.

Közvetlenül a nyilvános konzisztorium után a pápa titkos konzisztoriumot tartott, melyben 16 új püspököt prekonizált, köztük Sterk püspököt, akit Vegliából Triesztbe helyeztek át, továbbá Schneidert, akit parnassusi címzetes püspökké és a bécsi érsekség segédjévé neveztek ki.

A pápa ezután nyilvánosságra hozta a missziós országok részére kinevezett apostoli vikárius püspökök neveit. Ezek között van a bukaresti érsek is, akinek részére a palliumot kérték.

Vége a pápa megjelölte azoknak a bibornokoknak cím adó templomait, akik bibornoki süveget kaptak és pedig: Sembratovits a Szent-István templomról és Haller a Szt. Özséb (Eusibeus) templomról kapta címét.

Lapvélemények Tisza beszámolójáról.

Elmondottuk már véleményünket a penzionált »generális« millenniumi beszédéről, a történet csavarásnak erről a mintaképéről, melyben megteszi Szent Istvánt a liberalizmus előhírnökének, Bethlent, Bocskayt és Rákóczyt »lemondó« vitézeknek, csak azért, hogy igazolja evvel az ő sivár »lemondó« politikáját s kimutassa, hogy egyedül a liberális pártban van az üdvösség. A sajtó legnagyobb része ezt a felfogást tükrözi vissza, csak-hogy egyik másik nem olyan válogatós a kifejezésekben, mindazáltal találó és jellemző úgy a beszédre mint annak hatására. Mutatványul ime itt közlünk néhányat:

A „Budapesti Hirlap“ írja:

Hogy Hollós Mátyás után nem fia, Korvin János lett király, ezért szemrehányást tenni és pártoskodással vádolni az ősoket, arra emlékeztet, hogy Tisza Kálmán után nem fia, István került a szabadelvű párt vezérségére. Mohácsért felelősségre vonja azokat, kiket a fondorkodók hatalomhoz segítettek; ám e fondorkodók Ujlaky, a nádor és pártja valának, nem pedig Verböczy. az ellenzék vezére.

Helytelen dolog a történetet kiforgatni akár párt szempontból. akár lojalitásból s felhordani az előző példákat, midőn fegyverrel védte a nemzet jogát s fegyverrel iparkodtak meg hódítani az országot a Habsburgok csak azért, hogy letagadják a forradalmat és kiemelje a királyi hűséget s áttérhessen 1848—49-re, hogy kárhóztassa Kossuthot és a függetlenségi nyilatkozatot s az orosz inváziót tegye felelőssé mindazért a szerencsétlenségért, mely e forradalomból a hazára és a dinasztíára következett. Ez nem történeti hűség, ez a magyar történetnek meghamisítása.

A pártoskodásból éppen elég, a mit alatta tapasztaltunk és tőle láttunk. Alljunk csak meg, a klasszikus tanu Tisza Kálmán legyen, ki Nagyváradon a pártoskodásról fényes beszédet mondott, miután harmincz évig egyebet nem tett, mint pártpolitikát csinált. De csinált két-félét: egyet tizenöt esztendeig mint kormányelnök. S most, mint tapasztalt öreg, ki a saját személyére nem strébereskedéssel, mint mondja, nem vádolható, bölcs ítéletet mond a kiegyezésről, a viszonyról Ausztriához s a dinasztíához s a pártokról s pártoskodásról s a nemzet ellenségeiről s a fenyegető veszedelmekről s ez ítélet a legkeményebben sújtja és rosszalja az

Adjon Isten fiam!

Egy erős munkásnak szólt a köszönés, ki barátságos arccal fordult a köszönő felé.

»Adjon Isten jó estét! Hát hogy vannak kentők?»

Az asszony szóval volt, de arczáról le-sugárzott az öröm fénye, megfogta ura kerges kezét, szeméibe nézett a szerető, engedelmes hitves tekintetével. A férfi újból megszólalt:

»Hát te Julis?«

A kis pufók szoknyás fiu anyja ruháiba kapaszkodott s úgy bámult apjára.

Aztán elvegyült hangok a tömeg zajában. A váróház előtt a kocsiokba fogott lovak türelmetlenül kopogtatták patáikat a kövezeten. Az omnibus kalauza álmos hangon kiabálta a megállók helyek díjait, nem igen akadt pasasér, uri nép kevés jött ezen a vonaton. Én is gyalog indultam befelé.

A városra ráborult már az éj leple, a kis ablakok lehunyták szeméiket. Innen-onnan még kicsillan a pilács rezgő fénye, majd az is elaludt. A vasuti lárna a hátam mögött maradt, csak a csengetést s az induló vonat éles füttyjét hallottam még a távolból. Tisztán csengtek előttem a haza térő munkások szavai, olyan jól esett ezt a kedves tájszólást hallani, mintha tiszta üde áramlat özönlött volna felém, ezek az egyszerű, keresetlen szavak a szívemhez szóltak. Egy-egy mellék utcával fogyott előlem a csoport, míg végre az utolsó is eltűnt egy sikátorban s én egyedül lépkedtem az

utca puha porában, figyelve a nesztelen éjszákát. Egy-két elkésve nyiló akáczirág szét-szórtá illatát a rezzenéstelen légben, a levelek hangtalanul függtek alá a fákról, egy röpke suhanás sem járt most erre. A nagy város örökös lármája, zörgése után olyan jól esik ezt a békés háborítatlan csendet élvezni.

Az utca vége még a sötétben veszett el előttem, ott laktak ők. Nem akartam addig nyugalomra térni míg nem láttam legalább a házukat, nem tudtam volna elaludni addig, míg a közelében nem voltam, ha nem is láthatom őt, de talán meg is láthatom, hátha még nem alszik s ablakában kihajolva figyel az éj hangjait? Oh milyen boldogság erre gondolni is!

Az utca már elfogyott előttem, szemeimbe villant a ház fehér fala. A közelben voltam. Mint aki remeg valamitől, loppol, óvatosan közeledtem az ablakok alá. A redőnyök le voltak eresztve mindenütt, tehát már alusznak? Rábámultam az ő ablakára, ha most kinyílna, ha megjelenne bodros fejcskéje az ablakban, nem is sejtve, hogy én itt vagyok, itt közelében... Az öreg toronyban tompán kongtak az óra ütések, a hang elzugott a szendergő város felett, néhány éber kuvasz vakkantott rá néhányat válaszul s aztán ismét felnyult az éj némasága.

Körülöleltem egy öreg akác kerges derekát, magam elé képzeltem az ő tiszta szüziesszobáját, fehér csipkés ágát, az illatot a mi körül lengi a galamb ártatlanságot. Bizonyára

az első szender fátyla borult még csak szemre, az a ködszerű valótlanág, mely az igazi álmat az ébrenléttől elválasztja; mámoros semmiség, melyben a közelmúlt impresszióinak gnómjai, az ész által uralt gondolat reflexiói zsbonganak, míg elsimul a kavargó pára s tiszta ragyogásban, valóként jelenik meg az első álom tündéri képe... Ha ott lehetnék ágya mellett, hogy hallgatnám pihegését, föl-szívnam illatos lehelletét, érezném arczának hűségét, ha én sughatnám a fülébe szerelmes álmait, ha megsimithatnám szétbomlott füreteit... Hallga!... Mi az?... Léptek. Az utca sarkon befordult néhány alak, a homályban nem ismerhettem fel őket, de egy hangot hallottam; egy kacaját, mely agyamba kergette a vért. Ó az! Édes Istenem!... A fatörzs mellé huzódtam remegő félelemmel, visszafojtott lélegzettel hallgattam a léptek kongását, míg tisztábban kivehettem a hangokat is. Már egészen a közelben voltak ő, mamája s még valaki, egy férfi!... Megkapaszkodtam a fatörzsben, úgy éreztem, mintha az egész világ össze akarna dőlni körülöttem. Szentséges istenem, hát ő megcsalt volna?!... Milyen bensőséggel simul ahhoz a fiuhoz, oh hogy itt kellett megismer-nem ezt a szenvedést!...

Köboroltam az utcákon, gunyolt az éj nyugalma, futottam, mint a kit üznek. Az akác lombok suttogtak fejem felett, mintha felém integettek volna, óh, mit suttogtok, mit gunyoltok?... Hát megcsaltál volna aranyos

egyik Tisza Kálmán, az elsőt, az ellenzéki vezért. A második Tisza Kálmán magának követele az egész bölcseséget és hazafiságot, liberálistust és haladást, minden érdemet és szilárd-ságot.

A nemzeti pártra mondott kritikára azt jegyzi meg ugyancsak a Budapesti Hírlap: A nemzeti párt nem kell, mert a 67-i alapszonka végrehajtásáról panaszkodik s *nemzet aspirációiról le nem mond, miként ő a bihari pontokról lemondott.*

A »Magyarország« írja:

Egy nagyon ügyes s egy nagyon agyafurt ember nyilatkozik meg benne, a kinél a dialektika nem az igazság, hanem a napi érdekek szolgálja. Ugy tesz, mintha históriát beszélne, pedig elcsavarja a tényeket s úgy tesz, mintha filozofálna, pedig párt-tendenciák mellett korteskedik.

Jellemző már az is, hogy Tisza Kálmán-nak a magyar nemzet története ott kezdődik, a hol a Habsburgokkal és Ausztriával jövünk összeköttetésbe. Ő a magyar nemzet politikai bölcseségét nem Pusztaszeren látja először megnyilatkozni, a hol megvetették az állást, az aladot, a melyen egy kifelé független, befelé szabad állam megalakulhasson, hanem látja abban, hogy országunkat odakapcsoltuk egy idegen államhoz, hogy nemzeti fejlődésünket behonyolították idegen érdekek hálózatába.

Tisza Kálmán példaira azt jegyzi meg, hogy más példákra hivatkozzék Tisza Kálmán, ha a maga multját akarja igazolni. Hiszen ebből is van nagy választéka. A *kuruczokból lett labanczok* száma, a kik hatalomért, rangért, vagy donációért megtagadták magukat, háromszázötven esztendő óta, fájdalom, légió Magyarországon. Ezek az ő erkölcsi és politikai elődei, nem pedig a Bocskayak s Rákóczyak.

A »Hazánk«

rámutat Tisza programjának tétongó üreségére:

Sajnálatos tünet ez a nagyváradi beszámoló politikai életünkben már csak azért is, mert abból hiányzik minden gazdasági vezér eszme, a nélkül pedig nemzeti politika el nem képzelhető. Kormányozni tudott Tisza Kálmán tizenhét esztendőn keresztül, határozottan kitűzött gazdasági program nélkül, csupa taktikával, a minek az eredménye az lón, hogy az ő kormányától számítjuk a mezőgazdasági érdekek elnyomását: most a nagyváradi képviselő miniszterelnöki iskoláját követi, mikor a nemzet egészét átfogó gazdasági kérdéseket mély-séges hallgatással mellőzvé, ezeket martaléklul dobja a taktikának.

»Nemzeti Ujság« írja:

A flagellansok filozófiáját teljesen méltányoljuk. Van benne heroikus elhatározás. Megszenveteni az elkövetett bűnökért, sőt véresre verni a testet azért, hogy elmenjen kedve még a gondolattól is, hogy jövőre bünt kövessen el, ennek nagy ethikai magva van. *De az olyan aszkétától, a ki vizet prédikál és bort iszik; a flagellansoknak attól a fajtájától, mely azért, a mit önmaga követelt el, úgy tart penitenciát, hogy másokra suhint, megdöbbenve fordulunk el, mert nem bírjuk elviselni azt a hipokrizist, mely ebben a látványosságban a főszerepet viszi.*

Mindenkinek széles ez országban nagyobb joga volt egy ünnepi beszédben a pártoskodás nagy veszedelmeire figyelmeztetni az országot, mint Tisza Kálmánnak. Mert azt a pártoszellemet, mely Magyarországon tönkre tette a parlamentáris életet, megbontotta a társadalom békés egységét és a párturalom céljainak szolgálta ki az egész kormányzatot, *ezt a rettenetes helyzetet a Tisza-politika teremtette meg és ma is az tartja fenn.*

»Egyetértés« írja:

Tisza Kálmán nem az az ember, a ki önző célok teljes mellőzésével politikál s *bár hangosan hirdeti a lemondás erényét, aligha lemondott a hatalomvágyról, melynek tizenöt esztendő siralmas kormányelnöksége alatt könnyűszerrel áldozott föl mindent, a mi nem volt alkalmas hatalmának biztosítására.*

Egész vakmerőséggel hamisít a történelmen; egész vakmerőséggel helyez hamis világításba oly történelmi alakokat, kiket vitéség, hazafiság, önzetlen szabadságszeretet és dicsőségesen kivívott eredmények glóriája vesz körül. Mindezt azért teszi, hogy a lemondás és megalkuvás politikájának csináljon apotheozist. A lemondás és megalkuvás politikájának, melynek ő volt a legagyafurtabb mestere s a melynek ő csinált átkozott iskolát Magyarországon, megrontván vele egész nemzedékeket, s feláldozván annak a legnemzetibb érdekeket, csakugyan a leghitványabb lemondás, a legcínikusabb elvtagadás révén jutott ahhoz a hatalomhoz, melynek birtokában azután tizenöt esztendőn át alkudozott és mindig megalkudott a nemzet érdekeinek a rovására, de a maga hatalmi érdekeinek javára.

Az ő megfutott pályája, mely telve van álnoksággal, cselszövésével, örökös álarcozskodással, kapzsi hatalomvágygyal, jámborságba leplezett erőszakossággal, önmegtagadó fitogató vastag önzéssel, egyszerű polgári erények színeibe kendőzött gögös fenhéjázással. Hogyan, az ő pályafutása szóljon az önzetlenség és szerénység mellett? Igazán kacagató!

Ő beszél a pártoskodás átkos hatásairól. Ő, a ki Magyarországon a legkegyetlenebb rombolást vitte végbe a közszellemben és a köz-erkölcsökben. Ő, a ki a *leghevesebb lángra* gyulasztotta a pártszenvedélyeket s a kit csak a magyar közvélemény haragos indulatainak a háborgása kergethetett le a hatalom polczáról. Ő lehet legkevésbé jogosított arra, hogy akár politikai erényekről, akár politikai hibákról, akár nemzeti erkölcsökről tartson leczkétet; valamint hogy ő lehet legkevésbé jogosított arra, hogy a politikai jelszavak hangoztatása ellen beszéljen, mert egész pályafutása arra vall, hogy jelszavak hangoztatása mellett kergette a népszertütséget s mindig az elvtagadás ösvényén csereberélt a jelszavakkal.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATO.

Junius 27. A női-ipariskola vizsgálatára és munkakiállítására, Sal Ferenc-utczán.
27-én. A régészeti és történelmi muzeum ünnepélyes megnyitása.
Julius 1. Aradi mérnökök és építészek útja Nagyváradra.

Előfizetési felhívás.

Folyó évi július hó 1-étől a »Tiszántúl« politikai napilapra új előfizetést nyitunk.

A »Tiszántúl« zászlójára a *katholikus s hazafias szellem és irány eme jelszavai vannak felírva: Isten, király, haza!*

A »Tiszántúl« az egész országban a legolcsóbb politikai napilap.

Kérjük tisztelt elbarátainkat, hogy lapunk terjesztésével szent s hazafias elveinket minél szélesebb körben terjeszteni sziveskedjenek.

Az előfizetési feltételek a lap homlokán olvashatók.

A szerkesztőség.

Lapunk legközelebbi rendes száma a szent ünnepek miatt szerdán, f. évi július hó 1-én jelenik meg.

Szent-László király napja.

A magyar nemzet hős királyának, Nagyvárad város és a váradi l. sz. püspökség és káptalan kegyes életű alapítójának Szent-László királynak emlékét üljük ma.

A történelem alig mutat fel olyan legendaszerű nagy alakot Szent-Lászlón kívül, akiben Isten végtelen kegyelméből úgy egyesült

szép alföldem, nem volna a tied, a te őszinte arcodé az a buzavirág két szem, amelyek oly bensőleg; örök szerelmet ígérve mosolyogtak felém, hát az az édes hang, az a kedves tájszólas, amely bűvös zeneként cseng fülemben, az sem a tied, mindezeket nekem adtad, mert szeretlek, boldoggá tettél, mert hisz göröngyeiden léptem az első lépéseket s most elvettél, megtagadtál tőlem mindent, mindent?! . . . Őh miért hitegetted? . . . Kívül voltam a városon, bolyongtam balgaként a tarka mezőkön keresztül a harmatos fűben, megháborítottam a virágok nyugalmát, eltapostam őket könnyörtelenül. A távolban ezüst fehér pára lebegett egy sötét halom felett a halom hosszú vonalként látszott elnyulni messze a tévesztő sötétségbe, egy fűzes volt az, mely mögül a kelő hold fénye szivárgott elő, arra felé futottam s lerogytam egy fatörzs elé. A közelben egy mocsaras viz tükre csillogott. A mocsár világa zsongott körülöttem majd mintha kikelt volna az ifju nádas közül egy szivárvány ruhájú tündér s a hold ezüst fényzálaiból hidat épített volna a vízszíntre, jöttek apró koboldok csengő zajjal, a lép virágaiból kikelt mosolygó tündérek, aranyszálakon huzva egy virágos koporsót, hogy azt leereszszék a hullámsírba; — a koporsóban az én szerelmem volt . . .

Felébredtem. Kacagott körülöttem az ébredő élet, a szürkület derengett a táj fölött a harmattól csillogó virágok csókra nyújtották nyiló kelyheiket. én tompa fájdalommal néztem mindezt.

Mindenütt fény, öröm ragyogás, derű, csak az én lelkemre borult ólomsúlyu vigasztalan szürkesség. Ragyogó színes világ, pompázó élet, miért kacagtok, miért gunyoltok? . . . Mennek bár a fjordon vad hazájába, vagy a Sahara kietlen pusztuságába, lelkemnél sivárabb helyet sehoh sem lennék . . .

Dalos ajku szép alföldem ne gunyolj, ne kacagj, hisz te róttad reám e kinteli szenvedéseket . . .

*

Édes jó Istenem! Szeretnék sirni örömmemben túlaradó boldogságomban, hiszen ő nem csalt meg engem, szeret, szeret! — jobban, mint eddig . . . Másnap elmentem hozzá, gondoltam: belenézek még egyszer abba a mély tűzü szemekbe, melyek a meny tüdvének ígéretével ragyogtak felém: megnézem olyan tisztán fénylenek-e azok, mint azelőtt, vagy csalfa lelkét megtörten mutatják. A szemek tisztában ragyogtak mint valaha s ő örömprepsve rohant karjaimba, — az a buksi fiu az ő édes bátyja volt, most már az én legjobb barátom . . .

Szerelmes szép alföldem, suttogó öreg akácok, pipacsos tarkált zöld vetés pompázatok, nyiljatok szebben, szebben s te aranyos nap-sugár vondd be glóriáddal az én szülőföldemet, mert én azt hiszem, hogy minden virág csak azért nyílik, mert ő mosolyog, minden madár azért dalol, mert ő csókra nyújtja parányi száját s minden, minden azért él, mert engem szeret! . . .

A Gligor Vaszailliu.

A gyulai havasokon magasan esett a hó. Ez a rengeteg fehér tömeg azután elszakította az ittenieket a külvilágtól. És ezeknek nem is volt nagy szükségök a külvilágra. Évente egyszer másztak le a meredek havasokról, Szent István napján, a mikor a városban bucsu volt, s a vásáron beszerezték összes szükségletüket; korsót, tűszűt, meg a bocskor talpat; az aszszonyok pedig tüt, czérnát, meg piros pántlikát. Ez volt az összes igényük, egész kereskedelmük.

A zord gyulai havasok ormáig nem hat fel a civilizáció parancs szava, betűt, könyvet nem ismernek. De nem is kell. Az öreg mőcz, a mikor már nem is igen lát, leülteti maga mellé kamasz fiát, megismerteti az oláh nép történetével, rejtélyes, fantasztikus mondákkal, beszél neki a nagy pánról, tengertuli országokról. Ez az egész tudománya. Ő is örökölte, ő is tovább adja, mielőtt a sirba menne. És ennyi bölcsesség éppen elég egy mőcznak, aki sohasem mozdul meg odújából, télben, nyárban megkerüli az erdőt, belekiált a nagy völgyekbe, meghajigálja a harkályokat, s elfut egy nadrágos, szalma kalapos ember elől; mert az »ur«, az nagyon félelmes ember. Ilyen az élet ott a havasok között. Éjszakánként kigyul az őrüz az ormon, s a rőzse pattogását ezerszeresen adják vissza a fenesi-, plecskai völgyek, s ebbe a halotti csendbe néha bekegyül egy-egy szerelmes oláh fruska monoton, bús éneklése, a

volna lovagiasság, igazságszeretet, hősiesség, valóságosság, kegyesség, szóval a fejedelmi erények legfőbb vonásai, mint dicsőemlékü Szent-László királyunknál. Szent István után alig találunk a magyar történelemben is hasonló kimagasló fejedelmet.

Nagyvárad város lakosságának annál nagyobb tisztelettel kell körülövezni a Szent-király áldott emlékét, mert ő alapította e várost; e darab föld nyújtott enyhet a kormányzás fáradsalmi közepette s e helyet szentelte meg nyugvó poraival.

Sajnos, ma már a munka zaja tölti be e napot, nem ülik meg méltó ünnepléssel a dicső király emlékét.

A hitbuzgó lakosság azonban annál hálásabb szívvel, igaz áhitattal keresi fel a templomokat s közbenjárásért esd a Szent-királyhoz, hogy legyen szóló az Ur zsámolyánál Hazánk, városunk boldogságáért.

A székesegyházban délelőtt 9 órakor lesz az ünnepélyes istentisztelet. Dr. Schluach Lőrincz biboros püspök tartja, a mise közben pedig dr. Karácsonyi János theologiai tanár szent beszédet mond.

Az isteni tisztelet alatt a székesegyházi ének- és zenekar a következő egyházi darabokat adja elő:

Kersch: Ecce Sacerdos I.

„ *Missa (in) F.*

„ *Justus ut palma.*

„ *Veritas.*

Aldott legyen Isten 1695-ből.

Sz. László királyunk 1674-ből.

* **Az új muzeum legelső látogatója.** A már teljesen berendezett muzeumot dr. Schlauch Lőrincz bibornok-püspök tegnap délelőtt magas látogatásával szerencsétlente. Tizenegy óra tájt jelent meg dr. Czobor Béla, Dencs János, dr. Némethy Gyula kíséretében, s teljes egy órát szentelt a muzeum megtekintésének, amelynek megalkotásában oly nagy része volt. A gazdag Ipolyi-gyűjtemény a legnagyobb mértékben leköttötte figyelmét, s magas megalégedésének ehhez képest kifejezést is adott.

* **A király utazásai.** Ő felsége a király július hó elsején nyolcz napi tartózkodásra Ischlbe utazik. — Ő felsége, a przemisi hadgyakorlatok után a baranyamegyei Bélyére

utazik, ahol nagy vadászatok lesznek. Ez alkalommal a német császár vendége lesz királyunknak. E hírrel van kapcsolatban az, hogy Ferdinánd bolgár fejedelmet, aki ősszel ismét Bécsbe jön, a király ez alkalommal sem fogja fogadni.

* **Néppárti gyűlések.** Junius hó 28. és 29-én, mint már jelentettük, négy helyen lesz néppárti gyűlés. Julius hó 5-én a következő helyeken lesznek néppárti gyűlések. és pedig *Vasvároton*, hol Esterházy Miklós Mórincz gr., Molnár János apát, Rakovszky István cs. és kir. kamarás és Kálmán Károly sóskuti pléb. beszél; — ugyanakkor *Váccott*, is lesz néppárti gyűlés, melyen Apponyi Géza gr. dr. Varga Dezső, dr. Major Ferencz és Orbán János fog beszédet tartani; — *Szabad-Szent-Királyon* lesz a harmadik néppárti gyűlés, itt beszél Ifj. Zichy János gr., Tóth Gyula, plébános, dr. Bakonyi Elek, székes-fővárosi ügyvéd, dr. Darányi Ferencz ügyvéd, Lepsényi Miklós, lapszerkesztő. A negyedik néppárti gyűlés *Pöstyénben* lesz, hol Zmeskál Zoltán, nagybirtokos, Havlicsek Vincze pléb. Vaculik Vincze ügyvéd és Caykovsky Evariszt fog beszélni.

* **Kik nyernek ösztöndíjat.** A nagyvárad-i főgymnázium és főreáliskola kiváló növendékeinek segélyezésére tett Brüll-féle és Sonnenfeld-féle ösztöndíj-alapítványokra az alapítólevél szerint, a polgármester jelöli ki, a tanári kar meghallgatása után, az illető tanulókat, akiknek az ösztöndíjat kiadják. Sal Ferencz polgármester már kijelölte ezeket a tanulókat. A Brüll-féle alapítvány kamatait 86—86 frt Személy Kálmán III. osztályu gimnáziumi tanuló és Hartmann Adolf V. oszt. reáliskolai tanuló; a Sonnenfeld-féle alapítvány 21 frt kamatát pedig Singer Zoltán II. osztályu reáltanulónak adják ki ösztöndíjjal.

* **A polg. anyakönyvvezetés megszakitás** nélkül újabb és újabb pénzáldozatot követel az államkincstártól. Legutóbb huszonkilenc község képviselőtestülete mondta ki határozatképpen, hogy az illető anyakönyvi kerület részére külön állami anyakönyvvezetői állás szervezését kéri a kormánytól.

* **Határrendezés a Körözson.** Nagyvárad város határában az ősi pusztá mellett a vasúti vashidig az olasz oldal Nagyvárad város területéhez, az újvárosi oldal pedig Biharvármegye területéhez tartozik. A törvényszerint ilyen körülmények közt a folyó medre, a kö-

zépen képez választó vonalat a határra nézve. Egy konkrét eset alkalmából vitás kérdés merült fel, hogy meddig tartozik a Körözs Nagyváradhoz és hol kezdődik a megye területe. Egy halászt, aki állítólag Nagyváradon halászatért, a központi főszolgabíró tiltott halászatért, mert a megyei területre nem volt engedélye, megbüntették. Ez okból szüksége forgott fenn a határ pontos megállapításának. Tegnap, pénteken délután vegyes bizottság volt kint a helyszínén, melyben a folyammérnökség, a város, megye képviselői voltak jelen. A tanácskozás után műszakilag megállapították a határvonalat a Körözs medrében, a mely jövőre irányadó lesz.

* **A katonák vasúti gyakorlata.** Nagyvárad város házi ezrede: a 37. József-ezred tegnap kora reggel teljes felszerelésben, zeneszóval kivonult a pályaudvarra. A csapatokkal kivonultak az ezred összes készlet kocsjai; élelmi és lőszer-szekerei s az állomás távolabbi részén gyakorlatot tartottak a vonatrasszállásra nézve. A legénység gyorsan végrehajtotta a beszállásra kiadott parancsot; néhány percz alatt úgy az egész csapat, mint a felszerelés és készlet indulásra készen helyet foglalt a kijelölt waggonokban. A beszállást többször ismételték. Reggel fél 8 órakor vig zeneszóval bevonult az ezred a várba.

* **Tisza Kálmán beszámoló** beszédébe, melyet lapunk előző számában egész terjedelmében közöltünk, kellemetlen sajtóhibák csuszak be. Megtörtént ugyanis, hogy a gyorsíró, ki a beszédet lekapta, önkényesen annyi helyeslést jegyzett bele a beszédbe, hogy valamennyien ámultunk, akik ott voltunk, hogy ennek a derék urnak olyan nagyon tetszett az a beszéd, holott a közönség csak a végén éljenzett gyöngén, abbeli örömeiben, hogy, mint mindennek ezen a világon, ennek is végre valahára vége szakadt.

* **Nagylelkű plébános.** A kultuszminiszter Darvas János bácsi alesperes-plébánosnak ama nagylelkű áldozatkészségeért, melylyel a csik-somlói r. kath. főgimnáziummal kapcsolatos fiúnevelő intézet javára 9000 frtot adományozott, elismerő köszönetét nyilvánította.

* **László főherczeg csontjai.** A múlt év szeptember havában oly gyászos véget ért László főherczeg lábának amputálása közben az eltávolított csontrészek megőrzésére József főherczeg egy urnát készíttetett. Az urna tetején Szt.

ki párja után kesereg; akit elvitt a »nagy úr«, a pán, azután két nadrágot adott reá, s talán haza se jön többet, s nem öleli nagy, erős karjaival az Aniczát, pedig olyan jó, olyan édesen sehol sem tudják neki a puliszkát elkészíteni, mint ő.

Néha felhangzik a guzlicza is. Epekedő legény vagy leány veri a hurjait; a dallamot nem szereti az idegen, nagyon unalmas, hanem az oláhnak, hol beborul az arca, hol kiderül, annyira érzi az egyszerű hangszer minden rezgését.

* * *

A Gligor Vasziit most eresztették haza a katonaságtól. Alig rugta le magáról a szűk nadrágot, az éles hegyi levegőn ismét olyan érzéketlen lett, mint az előtt. Házikóján, feleségén, puskáján kívül nem volt egyebe. Hanem azt a hármat azután szerette. Ha a kerülést elvégezte, beült odujába, borzasztó illatu pipájából feketére füstölte a mestergerendát, s egy perczre se mozdult el az Iliától, a mióta haza hozta a másik hegy mögül. Ez az asszony volt az ő egész világa, központja. Utána rohant volna még a farkasok közé is, megmászta volna még a Szent-János ormot is, pedig onnan még mőcz nem került le élve, egy darabban.

Ő legalább ezt képzelte magáról.

Hogy télre fordult idő, a kecskeszirt beleöntötték a tálba, az Iliá fonalat sodort bele és megvolt a világítás. E mellett a lámpa mellett

mesélt a Gligor hajnaltól hajnalig, rémes, hátborzongató meséket az Iliának.

Valami pajkos sugár kibukkant a kolozsi hegyek mögül, s egyszerre csak lecseppent a nagy fenyőfa teteje. Tavaszodott.

A Gligor mindennap kijárt az erdőre galyat törni, s az Iliá egyedül maradt otthon. A nagy, szálas Gligor hatalmas csomó ággal jött haza estenden, s már várta a friss mamaliga, meg az Iliá ölelése. Ilyen volt az élet egy darabig. Hanem a kérges szívű oláhnak felkelt egyszer valami; hátha az Iliá mást is szeret? Akkor jaj neki!

A másik hegyhátról járt keresztül egy vékony, bajusztalan ficzkó, a »csábitó« Juon, a hogy a havason hitták.

Ez mozdított meg az oláhlelkében valamit. És az állat felülkerekedett benne. Nagy, csontos öklével fenyegetett a táj felé, a hol a Juon gyerek lakott. Megállj kölyök! Czine mintye!

Ez a gyanu rettenetes mélyre ette magát a féltékeny mőcz lelkében, mert az asszony nem is főzött olyan édes ételeket mint eddig.

A Gligor azonban mégis félt. A Juon gyerekkel nem mert nyíltan kikezdeni. Nem olyan a mőcz természete . . .

Hátha lelőki a hegyi uton a mélységbe, vagy rápörköli egyetlen gunyhóját; mert ettől a bolondtól az is kitelik.

Mást eszelt ki. Egy nagy és vén maczkó lakott fent a hajtás alatt. Tudta, ismerte min-

denki, de nem merték tartózkodási helyéről kivenni, mert már három oláhnak rága szét a lábszárát.

— No, Juon, ezt a maczkót verd le a lábáról, ha ember vagy, mondta Pálforduláskor.

— Hát én leverem, felelte a büszke oláh ficzkó, csak zavard ki a helyéből.

Másnap korán reggel elindultak a nehéz hegyi uton, fel a medve odujáig. A vén maczkó kint ült és lábát nyalogatta. A Juonban meg a Gligorban meghűlt a vér. Megsem gyerek játék!

A vakmerő oláh ficzkó, bár félt, de czélba vette a hatalmas maczkót, az megse rázkódott a lövéstől, hanem négy ugrással ott volt a gyerek mellett és rettenetes karmaival egy percz alatt széttépte a fiú mellét. A Gligor meg csak öt lépésnyire volt tőle. Gyerekjáték lett volna neki a medvét leteríteni, de nem! Hadd bűnhődjék! Czine mintye!

— De hátha ártatlan volt az a gyerek? Ez a kérdés toltul föl nehéz agyában.

Lassan töprengve leballagott a hegyi uton. Bement a gunyhójába és reágyujtott. Délben elmesélte az asszonynak, hogy a Juon nincs többé. »Széttépte az ursu, én láttam«.

És Iliá kiment a nagy, sötét éjszakába. Megborzadt a gyilkostól. Nem is jött többet vissza, nem főzött többet Gligornak puliszkát, aki azóta folyton azt hajtja: »Czine mintye« . . .

De hátha az asszony is ártatlan volt . . .

Török Jenő.

László püspöki botjával, alapzatán pedig Margit, Klotild, Erzsébet, Dorottya főhercegnők és József főherceg alakjai láthatók. A szinaranyból készült, remek kivitelű kriptá üvegfalainak egyik oldalán a főhercegi czimer, vele szemben pedig a következő felírás van: *Insperto: CasV sexta septe Mbrls VIta re CessIt-reLIq-VIas La DisLaI trIsItIs Vrna reserVa! A szomorú, de drága emlékeket befoglaló urnát közelebb fogják Alcsuthon beszélni s azután Klotild főhercegnő birtokába adják át.*

* **Személyi hir.** Dr. Fr a k n ó i Vilmos cz. püspök tegnap délután haza érkezett, hogy jelen lehessen a muzeum megnyitási ünnepélyén.

* **Hoványi Ferencz dr.,** városi főorvos úrról lapunk előző számában tudósítónk tévedéséből az állítatik, hogy jelen lett volna a disz-lakomán, melyet Tisza Kálmán tisztviselői a Rózsabokorban rendeztek. A főorvos ur ismerősei bizonyára jót nevettek e sajtó- (sajtol) hibán; nehogy azonban Tiszák maguknak reklamálják, kénytelenek vagyunk minden félreértést kizáró módon kijelenteni, hogy Hoványi Ferencz dr. nem volt a mondott banketten, sem a bevonulásnál s a vékony deszkakerítésnél.

* **Az esztergomi bazilika új oltára.** Az esztergomi főkáptalan a magyar származású Toursi Szt. Márton emlékére oltárt állított az esztergomi bazilikában, melynek elkészítésével Kiss György szobrászt bízta meg. Kiss már fel is készítette pompás fehér karrarai márványból az oltárt, amelyen művészileg vannak megörökítve IV. Béla király leányainak Szt. Kunigundának és Szt. Jolántának alakjai.

* **Személyszállítás a Nagypiaczról a fürdőkbe.** A nagyvárad közúti vasut ma, június hó 27-én nyitja meg a személyközlekedést a Nagypiacz-térről a két fürdőbe. Az igazgatóság kibocsátotta a menetrendet és a közlekedésre vonatkozó hirdetményt. A nagy vasúti állomástól jövőben csak háromszor fog, és pedig 8 óra 30 p. reggel, 4 óra 45 p. délután s 7 óra 20 perczkor este közlekedni a fürdőkbe vonat, de ezekhez csatlakozik a közúti vonat. **A Nagypiaczról indul naponként a vonat** 6 óra 30 p., 8 óra 15 p., 9 óra 44 p. reggel; 10 óra 50 p., 11 óra 30 p., délelőtt, 1 óra 13 p., 3 óra 45 p., 4 óra 35 p., 5 óra 50 p., délután; 6 óra 35 p., 8 óra 34 p., 9 óra 25 p. este. **Vasárnap és ünnepnapokon** ezeken kívül még d. u. 1 óra 57 perczkor, továbbá szükségesetén éjjel 11 óra 10 p. és éjjel 12 óra 40 perczkor indul vonat a Nagypiaczról. A fürdőkbe ugyanezen vonatok a megérkezés után 3—5 percz múlva indulnak vissza. — A menetárak a következők: a Nagypiaczról bármelyik fürdőbe vagy vissza II. oszt. 30 kr. III. oszt. 25 kr.; a Nagypiaczról a Velencei álmához, vagy vissza II. oszt. 10 kr. III. oszt. 8 kr.

* **Gyermekünnepély.** A f. év május 28-án a Sporttéren rendezett gyermekünnepély rendező bizottságnak tagjai az ünnepély számadásainak felülbírlása tárgyában lakásomon f. hó 28-án délelőtt 11 órakor tartandó értekezletre tisztelettel meghívom: Nagyvárad, 1896, június 26. **M e z e y Mihály** rend. biz. elnök.

* **Halálozás.** Megilletődéssel vettük a következő gyászjelentést: Mayer Imre egy a maga valamint az elhunyt nevelő anyja Horváth Alajosné, szül. Nikl Emilia, egy az elhunyt testvérei; Horváth Alojzia özv. Mittner Jánosné, Horváth János, Horváth Alajos, Horváth Vilmos, nemkülönben az elhunyt sógornói: Horváth Jánosné, szül. Korondi Juliánna; Horváth Alajosné, szül. Mihálykői Mária; Horváth Vilmosné, szül. Darvasy Ilka, valamint számos rokonok nevében is fájdalomtelt szívvvel tudatják a legjobb hitves, leány, testvér, sógornő és rokonnak **M a y e r I m r é n é,** szül. Horváth Máriának folyó év június hó 25-én d. u. 5 órakor, élte 45-ik, boldog házassága 28-ik évében,

hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos fölvétele után történt elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai folyó hó 27-én d. e. 3/4 10 órakor fognak Üri-utca 690-ik sz. a. saját házában a római kath. anyaszentegyház szertartása szerint beszélni s az olaszii róm. kath. plébániatemplomban tartandó engesztelő szentmise áldozat bemutatása után az olaszii sirkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1896. június hó 26-án. **Az örök világozás fényeskedjék neki!**

* **Az első magyar katolikus kongresszusról** igen melegen emlékezik meg az *«Os-servatore Romano.»* Elmondja, hogy ennek az első magyar katolikus társulati kongresszusnak célja Magyarországon a katolikus egyesületi élet tovább fejlesztése. Mijezuttal hozzátehetjük e tudósításhoz, hogy kongresszusunkra igen szépen jelentkeznek. Kívánatos csak az, hogy a kongresszus rendes tagjai minden vidékről a katolikus világi hívek százait és ezreit hozzák magukkal pártoló tagok gyanánt, kik aztán a nyilvános közös üléseket fogják nagy hatásuakká tenni.

* **Allami ménlóvásárlás.** A földmivelésügyi miniszter a következő felhívást adta ki: Felhívom mindazokat a tenyésztőket, kiknek birtokában három és fél évet betöltött, de a nyolczadik évet még meg nem haladt koru ménló van és azt eladni óhajtják, ebbeli szándékukat, annak, kiténtetésével, hogy a ménló mely vármegyében, mely városban, községben vagy pusztában áll, továbbá az eladási árat is hozzáim (50 kros bélyeggel ellátott beadványban) legkésőbb augusztus 20-ig jelentsék be. Az eladandó mének a bejelentések mérvéhez és a bejelentők lakhelyéhez képest, ugy a mint a mult évben, ismét egyes központokon fognak bizottsági-lag meg szemléltetni és a vételár tekintetében létrejött egyezkedés után azonnal megvásároltatni és átvétetni. 165 centiméternél alacsonyabb mének, tekintettel a méntelepekben már meglévő anyagra, nem vásároltatnak, kivéve, ha a ló kitünő minősége a megszerzést kívánatosá teszi. A megvásárolt mének vételára csak 1897. évi január hó első felében fog azon adóhivatalnál kifizettetni, melyet az eladó a vásárlás alkalmával kijelöl.

* **Anti-szabadkőműves kongresszus.** A *«Voce Catholica»* jelentése szerint a trienti érsek engedélyével még ebben az évben egy anti-szabadkőműves kongresszus fog tartatni Trientben. A kongresszus előkészítő bizottsága az az egész világ katolikusaikhoz küld meghívót, a gyűlésen való részvételre szólítván fel őket. A nemzetközi kongresszus célja az egész világon hatalmas mozgalmat indítani a szabadkőművesek istentelen törekvéseinek meggátolására.

* **Villamsujtott kerékpáros.** Sportkörökben általában az a vélemény, hogy aki teljesen elszigetelve ül pneumatikáján, villámesapás nem érheti. Egy Minneapolisan történt eset ennek ellenkezőjét bizonyítja. Két kerékpáros estefelé hosszabb kirándulásból tért haza, amikor zivatar érte őket utól. A legnagyobb gyorsasággal folytatták az utat, hogy mielőbb a legközelebbi faluba érjenek. Egyszerre csak az egyik kerékpárost villámesapás érte, mely kerekéről három méternyi távolságra dobtá. Amikor fölemelkedett, meghökkenve látta, hogy gépjét cikázó lángok veszik körül, melyek kigyómódra tekergőztek a kerekék körül. Az egész látvány körülbelül egy percig tartott. A kerékpár teljesen elromlott, fémrészei megolvadtak.

* **A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter gróf Al m á s y Dénesné** szül. K á r o l y i Ella grófnőnek, valamint báró K ö n i g s w a r t e r Hermann nagybirtokosnak a nagyvárad bábaképezdében ápolt szegény elhagyatott anyák és csecsemők segélyezéséért köszönetét és elismerését fejezte ki.

* **Uj időszámítás.** Az angol sajtó nagy örömmel köszönti azt az Amerikából származó eszmét, mely új időszámítást akar behozni. E szerint 13 hónapból állana az év, s tizenkét első hónap 28

naphól, míg a tizenharmadik hónap rendes 29, szökőévben pedig 30 naphól állana. Az új időszámítás hívei szerint az a nagy előny állna elő, hogy az egész évben a hét egyes napjai rendes visszatérő napokká lennének, a mennyiben ugyanaz a nap ugyanazzal a dátummal térne megint vissza. Főltéve például, hogy január elseje hétfőre esik, akkor minden hónap elseje, nyolczadika, tizenötödike, huszonkettedike stb. mindig hétfőre esnék. Az eszme megvalósítására amerikaiak és angolok egyesületet alakítanak, hogy az új időszámításnak propagandát csináljanak.

* **Papi lelki szent gyakorlatok.** Kalocsán a Jézus-társaságiak kollégiumában ez évi július hó 27-én este és másodizben augusztus 10-én szintén este kezdődnek s tartatnak tetszés szerint 3—5 vagy 8 napig világi papok, vagy szerzetesek számára. Az ezen lelki szentgyakorlatokban részt venni óhajtók sziveskedjenek szándékukról, megjelenési idejük s a végzendő lelki gyakorlatok időtartamának jelzésével alulirottat értesíteni. Napi eltartási s lakdíj egy forinttal földzitetik, szűkebb anyagi helyzetű azonban teljes készséggel fölmentetik. Breviariumon kívül Kempis Tamást is sziveskedjenek magukkal hozni. Kalocsán június 24-én 1896. Strobl Antal, a kalocsai kollégium házfőnöke.

* **A párisi világkiállítás előkészítő munkálatait** befejezték. Most, négy évvel a kiállítás megnyitása előtt elvileg a legapróbb részletekig tanulmányozták és megállapították a szituáció tervezetét és az intézkedéseket. A szenátus véglegesen elfogadta az általános tervezetet s most már csak a megvalósítás munkálatai, a részletek elkészítése van hátra, amelyekre nézve f. é. július hó 4-én jár le a francia építészek közt kihirdetett pályázat.

* **Az egészségügyi bizottság figyelmébe.** E hó 23-án halt el Tomalek Lajos kőműves csecsemő gyermeke, mely eset azon napon délután 4—5 óra között lett bejelentve Dr. Weisz Márton halottkém urnál. Ő meg is jelent a halott vizsgálatot teljesíteni, de csak 25-én 10 ó r a u t á n, így a temetést — a közbeeső akadályok miatt — este hat órakor lehetett teljesíteni. Hallottunk eseteket, midőn a hullák büze már messzire érezhető volt és ennek daczára este 7 órakor lett elvégezhető a temetés. Hogy kizárólag a halottkém ur bámulatos gyorsasága, vagy egyéb tényezők miatt is, ezt biztosan nem tudjuk. Minő eredménye lehet az ilyen eljárásnak különösen Katonavároson, a hol sokszor 6—8 tagu család a holttesttel egy szobában kénytelen hálai, ahhoz magyarázat nem szükséges. Szükségesnek látjuk azonban itt kijelenteni, hogy a hivatalnok van a népért és nem fordítva. Tehát a gyászoló felek megkövetelhetik, hogy a halotti bizonyítvány a vizsgálat alkalmával azonnal a helyszínen kiállítás-sék és a családfőnek kézbesítettessék. Továbbá tudomására hozzuk a közönségnek, hogy a halottkém urnak a bizonyítvány kiállításáért 50 krajczár díj beszédhetésének joga van megállapítva a helyi hatóság által.

* **A köcsög-kalapok pusztulása.** A czip-linder-kalapok immár utolsó napjaikat élik. Nem nagyobb ellenségük támadt, mint a walesi herceg, aki Párisban is ép ugy hangadó a divatban, mint Londonban. A walesi herceg által a színházba és bálba termekbe is bevitt puha fekete kalap kétségkívül erős rést üt a cziplindereken, melyeknek az is nagy hibájuk, hogy az elegancia rovására nagyon is általánossá lettek.

* **Selyemgubó beváltás.** A nagyvárad M. kir. gubóbeváltó állomáson péntek estig beváltottak 119 kiló 75 deka I-ső rendű gubót és e mellett csak 6 kiló 40 deka volt harmadrendű. Ezért kifizetett a városi pénztár 108 frt és 46 krt. A gubókból petekészítésre alkalmasnak bizonyult 58 kiló. A többi mennyiséget a szabadkai raktárba küldötték befojtás végett. A Teleky utcai községi iskola épületében ezideig öt nagy termet foglaltak el a felszerelésekkel,

válogatással, tisztítás, forceirozás és görcsövezés-sel. E héten s az egész beváltás idő alatt látható a görcsövezés, azontúl még érdekesebb munkák következnek 20—40—50 munkásnövel. A beváltáshoz K ó n y a y Mór lett Krassay főfelügyelő által alkalmazva. Szegszárdról Laky Ilka és Morvay Julia kisaszonyok végezik a munkavezetését s a munkatermekben nagy a csend s a dolog gyorsan halad. Nagy szállítások lesznek vasárnap, hétfőn s a jövő hét egyes napjain.

* **Kossuth Lajos öse** — cseh. Prágában él egy Koschut nevű cseh lutheránus pap, aki, ki tudja mutatni rokonságát a Kossuth-családdal. — Egyébiránt Kossuth Lajos 1831-ben a lázongó S.-A.-Ujhelyt fenyegetőtől parasztságot tót nyelven csendesítette le, a mi első népközt való szereplése volt.

* **A custozzai csata emléke.** A custozzai csatában elesett hősök emlékére ünnepséget rendezett tegnap Debreczen város háziezredének a tisztikara. Az egész tisztikar teljes díszben, élén Suvich ezredes ezredparancsnokkal megjelent a római katolikus templomban, ahol ez alkalomra díszes ravatalt állítottak fel. A W o l a f k a Nándor címzetes püspök pontifikálása mellett tartott gyászmisét a katonai zenekar kísérte.

* **Megkerült lúdak.** Motos Gáborné Szent-Andrási asszonytól nemrég elloptak 13 mond tizenhárom szép hizott libákat. Sirva ríva szaladgált a károsult asszony Poneziustól-Pilátusig s panaszkodott mindenkinek, hogy valaki meglopja a majorságát. A nagyváradia piaczon rendőrségünk elfogta az állítólagos tettest, egy oláh ember személyében ki a könnyű szerrel hizalt libákból egy párt potom egy forintért adott el. Tizenegy megszerelésén megkerült s elkobozták az atyafitól.

* **Megőrült számtanácsos.** Tegnap este a budapesti keleti pályaudvarban a rendőrök egy feltűnően viselkedő uri embert tartóztattak le és bevitték a főkapitánysághoz. Itt kitűnt, hogy a szerencsétlen ember M a c h a r d t János székesfővárosi számtanácsos, akiről a soros rendőr orvos konstatálta, hogy közveszélyes agylágyulásban szenved. A rendőrségnél hevesen kikelt az ellen, hogy őt a rendőrök letartóztatták, mikor ő mennyasszonyához akart utazni, akinek félmillió forint hozománya van. Megnyugtatták, azután pedig bevitték az angyalföldi tébolydába. A főváros tisztviselői között a szerencsétlen ember sorsa élénk részvétet kelt.

* **Csodarabbi.** A zemplérmegyei Sztropkó községbe bevette magát nemrégiben egy Halberstam Hackel nevű zsidó, a kit hitfelei csodarabbinak neveznek. A mióta Sztropkón van ez az ember, ezrivel zarándokol hozzá a zsidóság s méregdrágán fizeti a jövedelméit. A »csodarabbi« kíséretében hat ember van állandóan, holmi titkári minőségben. van is rájuk szükség, mert garmadával érkezik a távirat, ajánlott levél és a mi legfőbb — pénzes-utalvány.

* **Rövid hírek. Közigazgatási ülések.** Nagyvárad város közigazgatási bizottsága július hó 2-án délután 3 órakor tartja július havi rendes ülését a városház tanácstermében. — Biharvármegye közigazgatási bizottsága pedig július hó 6-án délután 10 órakor ülészik a megyeház kistermében — A miniszter köszönete. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Darvas János bácsi alesperes plébánosnak ama nagylelkű áldozatkészségért, melylyel a csiksomlyói r. kath. főgimnáziummal kapcsolatos fiúnevelő intézet javára 9000 forintot adományozott, köszönetét fejezte ki. — **Uj katolikus kör.** A savnikai katolikus kör alapszabályait a m. kir. belügyminiszterium, f. évi 55.181. sz. alatt, a bemutatási záradékkal ellátta. — **Bécsben bérált magyar gróf.** Dr. Angerer érsek tegnap délbén bérálta meg házi kápolnájában Apponyi Károly grófot. Bérmaatyaként Pallavicini Sándor őrgróf szerepelt. — **Az országos kaszinó bukott kártyahőse,** Babó Emil volt képviselő, a szegedi ügyvédi kamara lajstromából önkéntes lemondásra töröltetett. — **Az orleansi herceg** pár nap óta Bécsből Budapestre ufazott, hol megtekinti az ezredéves kiállítását. — **Magyar miniszterek Bécsben.** Br. Fejérváry Géza honvédelmi minisztert és báró Jósika Samu, a király személye körüli minisztert a király kihallgatáson fogadta; a honvédelmi miniszter

a Mária Terézia-rend kancellárjává való kinevezést köszönte meg ő felségének. — **Jubiláló főispánok.** Eszéken Pejacsevics gróf főispánt 10 éves főispáni jubileuma alkalmából üdvözltek. Vukovárott Cseh Ervin tíz éves főispánságát ülték meg. — **Püspöki installáció.** Az ujonnan kinevezett püspök Zmejanovics Gábornak püspöki székebe egyházi ünnepélyes beiktatása jövő hónap 22-én fog Karlocán végbemenni. Az installáción egyházi s a görög egyházmegyék esperesei fognak funkcionálni. — **A montenegrói fejedelem** ő felségét június 25-én meglátogatta. A király délután visszaadta neki a látogatást. — **A hazatért halott.** Megrendítő eset történt a napokban Palermóban. Speciale Miklós palermói gyógyszerésznek a fia szintén részt vett az aduai csatában és az ő neve is előfordult az ott elesettek névsorában. Vasárnap azonban a halottnak hitt fiatal ember jó egészségben haza jött Palermóba. Amikor a 72 éves apja meglátta, szélhűdés érte és szörnyet halt. — **Szerb rablók.** Belgrádból távirják, hogy Kamenicában hat rabló egy szerb tanítót meggyilkolt, aztán két szerb papot szurkáltak össze-vissza. — **Cavalotti** belépése a Rudini-kabinetbe, mint igazságügyminiszter biztosítva van. — **Yokohamai jelentés** szerint az északkeleti parton történt tengeráradás következtében elpusztult emberek száma 27,000, a sebesülteké 8000. — **Crispi nyugdíja.** A római főszámvevőszék egyhangulag megszavazta Crispinek a kért 25,000 lírányi nyugdíjat. Crispi állapota rosszabbra fordult. — **Kazánrobbanás egy hajón.** A »Blake« czirkáló hajón Lands-End mellett kazánrobbanás történt, mely alkalommal egy fűtő életét veszítette és öt ember megsebesült.

Legujabb fehér és színes nyári könnyű, puha *ingek, harisnyák, zsebkendők, nyakkenedők* legnagyobb választékban kaphatók **Róth M. utóda kalap és férfidivat** üzletében; ugyanottan eredeti *karlsbádi czipők* is kaphatók.

Bizonyítvány. Alólirottak részéről ezennel bizonyítatik, miszerint a Szepes-Vikartóci róm. kath. templom részére T. c. J. B. Purger ur által szállított Lourdesi szűz Mária szobor nemcsak hitközségünk, hanem a környéknek is teljes tetszésére és meglegedésére válik, miért is nevezett czéget művészeti kivitel és jutányos voltánál fogva nyugodt lelkiismerettel bárkinek, különösen pedig a főtisztelendő papságnak ajánlhatjuk. Szepes-Vikartó, 1894. évi nov. hó 23-án. Jendrichovszky János plébános. Czvainiga Mátyás mint vevő. 7

A „Szabadság“-nak.

A „Szabadság“ nevű szubvencionált kormányparti lap június hó 26-diki számában L. A. ur „Választ“ ír a „Tiszántúl“-nak. Alólirott június 1-je óta vezetem a „Tiszántúl“ szerkesztését, de nem emlékszem, hogy kérdést vagy üzenetet intéztem volna a „Szabadság“-hoz vagy L. A. urhoz lapomban. Azért nem tudom magamnak megmagyarázni, hogyan jutok én ahhoz a nagy szerencséhez, hogy kéretlenül s kérdetlenül választ kapjak. Ellenkezőleg én mindaddig ignoráltam lapomban a Szabadság-ot; ignoráltam akkor is, midőn aminap megtámadta a katolikus egyházat s papságot; és ignoráltam akkor is, midőn a legutóbbi megyebizottsági ülés alkalmából a Tiszántúl-t rég elcsépell és csak még a provincián sajtóképes „vicczel“ aposztrofálta.

Ignorálnám ma is a „Választ“, ha nem látnám benne a — provokálást. Én azonban volt tanár és majdnem negyedszázados fővárosi publicista létemre ily bárdolatlanságra nem szoktam reagálni, mert műveltségem tiltja, ily provokálót arra a térre követelni, melyet „pokrócz, bunkósbot“ és hasonlók ékesítenek.

Csak kettőt akarok megjegyezni a Tiszántúl olvasó közönsége iránt való köteles tekintetből.

Az első Tisza Kálmánra vonatkozik. Ha L. A. ur fogadott prókátora a generalisnak és cikkelyeimben sérelmet lát a nemskára jövő-múlt nagyváradia képviselőre nézve, akkor forduljon a sajtóbíróshoz; és ne féljen, én helyt fogok ott állani. Ha pedig fogadallanul prókátoroskodik, akkor én rajtam nincs mit keressem.

Második megjegyzésem a „Szabadság“ fenyegetésére vonatkozik. L. A. ur a papságnak akar rohanni, ha a „Ti-

szántul“ meg nem lapul előtte. Hohó! Csak tessék megvalósítani fenyegetését; de tudomására hozom a „Szabadság“ mögött álló magasabb értelmiségű köröknek, hogy őket fogjuk felelősekké tenni a következményekért, — és hogy másfelől élni fogunk a törvény adta eszközökkel a szándékba vett galád támadások megtorlására.

Ami végül a főispán ur fogadó szobájából kölcsönvett aposztrofálást illeti, meg vagyok győződve, hogy a főispán ur Hevesi József „Salon“-ján kívül igazán művelt salonokat is ösmer és velem együtt jól tudja, hogy a salonban a finom pikantériák, a szellemes aperçu-k, a csiszolt szatira épp oly jogosultak, mint a gentleman gondolkodás és társalgás, és ugyanez még inkább el van fogadva a politikában.

Ily fegyverekkel szoktam küzdeni és hasonlókval mindig kész vagyok összemérni a magaméit. Minden egyebet ignorálni fogok.

A „Tiszántúl“ szerkesztője.

Le a kereszttel!

a Miasszonyunkról nevezett iskolánövérnek által vezetett egy alföldi városi iskolát meglátogattam a zsidó-szabadjóműves igazgató.

A rend, esin, tisztaság kifogástalan volt. A leánykák bátor és okos feleleteiből meggyőződött az igazgató, hogy itt a tanítás legjobb kezekbe van letéve. És így bár nem szívesen, megdicsérte az osztályt vezető nővért.

No de talált ő olyasmit is, a mi miatt szívesen emelt szót. A feszületet pillantotta meg a falon. Vörös posztó volt ez neki.

— Nővér, mit látok? Itt kereszt van, holt ez nem katolikus, hanem községi iskola. Le onnan azzal a kereszttel!

A fiatal apáca megriasztott galambként a legnagyobb zavarral állt a haragos arcu hatalmas ur előtt és alig halható, csendes hangon merte kérdezni:

— Miért igazgató ur?

— Miért? Azért, mert itt más vallásuak izraeliták is vannak, a kiket botrányoztat az a kereszt. Csak le vele! — Mondá dühösen és aztán, mint ki ki jól végezte dolgát és teljesen meg van dolgával elégedve gögös fejtartással a másik osztályba távozott.

Mint a megfélemlített gyermek édesanyjához úgy futott a szegény remegő apáca főnöknőjéhez oltalomért, tanácsért.

Alig hogy elmondja ez a magáét, máris egy másik nyit be a főnöknő osztályába és könnyes szemekkel panasolja az igazgatónak a kereszt eltávolítására vonatkozó parancsát.

A főnöknő szelid szavakkal megnyugtatta megszorodott alatvalóit.

Erre belépett az igazgató. Mint hogó a főnöknő osztályát is egy szép feszület ékesítette, az igazgató a kegyes parancsot itt is ismételte.

— Tisztelendő főnöknő, én ezekben az iskola termekben keresztet nem tűrök meg.

A főnöknő készen volt a felelettel.

— Igazgató ur — szól kiegyesedve férfias bátorsággal, — ha ez iskolában nem szabad keresztnek lenni, úgy mi sem maradhatunk itt. Nézze igazgató ur, — folytatta neki pirulva a halovány nő, — nézze, — szól, megragadva és az igazgató szeméi elé tartva az oldalán függő olvasó keresztjét — ha a falon levő keresztnek nincs itt helye többé, úgy ennek sincs mert ez is csak egy botrány kő lehet a más vallásuaknak, mint az; s ha a falon levő keresztnek innen menni kell, úgy vele kell mennünk nekünk is, mi a kereszttől elválaszthatlanok vagyunk. Nos, igazgató ur, kiharancsolja innen a keresztet?

válogatással, tisztítás, forceirozás és görcsövezéssel. E héten s az egész beváltás idő alatt látható a görcsövezés, azontul még érdekesebb munkák következnek 20—40—50 munkásnövel. A beváltáshoz K ó n y a y Mór lett Krassay főfelügyelő által alkalmazva. Szegszárdról Laky Ilka és Morvay Julia kisaszonyok végezik a munkavezetést s a munkatermekben nagy a csend s a dolog gyorsan halad. Nagy szállítások lesznek vasárnap, hétfőn s a jövő hét egyes napjain.

* **Kossuth Lajos öse** — cseh. Prágában él egy Koschut nevű cseh lutheránus pap, aki, ki tudja mutatni rokonságát a Kossuth-családdal. — Egyébiránt Kossuth Lajos 1831-ben a lázongó S.-A.-Ujhelyt fenyegető tót parasztságot tót nyelven csendesítette le, a mi első népközt való szereplése volt.

* **A custozzai csata emléke.** A custozzai csatában elesett hősök emlékére ünnepséget rendezett tegnap Debreczen város háziezredének a tisztikara. Az egész tisztikar teljes díszben, élén Suvich ezredes ezredparancsnokkal megjelent a római katolikus templomban, a hol ez alkalomra díszes ravatalt állítottak fel. A W o l f k a Nándor címzetes püspök pontifikálása mellett tartott gyászmisét a katonai zenekar kísérte.

* **Megkerült lúdak.** Motos Gáborné Szent-Andrási asszonytól nemrég elloptak 13 mond tizenhárom szép hizott libákat. Sirva riva szaladgált a károsult asszony Ponczustól-Pilátusig s panaszkodott mindenkinek, hogy valaki meglopta a majorságát. A nagyvárad piacton rendőrségünk elfogta az állítólagos tettest, egy oláh ember személyében ki a könnyű szerrel hizalt libákból egy párt pottom egy forintért adott el. Tizenegy még szerencsésen megkerült s elkobozták az atyafitól.

* **Megőrült számtanácsos.** Tegnap este a budapesti keleti pályaudvarban a rendőrök egy feltűnően viselkedő uri embert tartóztattak le és bevitték a főkapitánysághoz. Itt kitűnt, hogy a szerencsétlen ember M a c h a r d t János székesfővárosi számtanácsos, akiről a soros rendőr orvos konstátálta, hogy közveszélyes agylágyulásban szenved. A rendőrségnél hevesen kikelt az ellen, hogy őt a rendőrök letartóztatták, mikor ő mennyasszonyához akart utazni, akinek félmillió forint hozománya van. Megnyugtatták, azután pedig bevitték az angyalföldi tébolydába. A főváros tisztviselői között a szerencsétlen ember sorsa élénk részvétet kelt.

* **Csodarabbi.** A zemplénmegyei Sztropkó községbe bevette magát nemrégiben egy Halberstam Hackel nevű zsidó, a kit hitfelei csodarabbinak neveznek. A mióta Sztropkón van ez az ember, ezrivel zarándokol hozzá a zsidóság s méregdrágán fizeti a jövedelméit. A »csodarabbi« kíséretében hat ember van állandóan, holmi titkári minőségben. van is rájuk szükség, mert garmadával érkezik a távirat, ajánlott levél és a mi legfőbb — pénzes-utalvány.

* **Rövid hírek. Közigazgatási ülések.** Nagyvárad város közigazgatási bizottsága július hó 2-án délután 3 órakor tartja július havi rendes ülését a városház tanácstermében. — Biharvármegye közigazgatási bizottsága pedig július hó 6-án délután 10 órakor ülészik a megyeház kistermében — **A miniszter köszönete.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Darvas János bácsi alesperes plébánosnak ama nagylelkű áldozatkésziségeért, melylyel a csiksomlyói r. kath. főgimnáziummal kapcsolatos fiúnevelő intézet javára 9000 forintot adományozott, köszönetét fejezte ki. — **Uj katolikus kör.** A savnikai katolikus kör alapszabályait a m. kir. belügy-miniszterium, f. évi 55.181. sz. alatt, a bemutatási záradékkal ellátta. — **Bécsben bérmált magyar gróf.** Dr. Angerer érsek tegnap délelben bérmálta meg házi kápolnájában Apponyi Károly grófot. Bérmátyaként Pallavicini Sándor érgróf szerepelt. — **Az országos kaszinó bukott kártyahőse,** Babó Emil volt képviselő, a szegedi ügyvédi kamara lajstromából önkéntes lemondásra töröltetett. — **Az orleansi herceg** pár nap óta Bécsből Budapestre ufazott, hol megtekinti az ezredéves kiállítását. — **Magyar miniszterek Bécsben.** Br. Fejérváry Géza honvédelmi minisztert és báró Jósika Samu, a király személye körüli minisztert a király kihallgatáson fogadta; a honvédelmi miniszter

a Mária Terézia-rend kancellárjává való kinevezést köszönte meg ő felségének. — **Jubiláló főispánok.** Eszéken Pejacsevics gróf főispánt 10 éves főispáni jubileuma alkalmából üdvözltek. Vukovárott Cseh Ervin tíz éves főispánságát ülték meg. — **Püspöki installáció.** Az ujonnan kinevezett püspök Zmejanovics Gábornak püspöki székebe egyházi ünnepélyes beiktatása jövő hónap 22-én fog Karlocán végbemenni. Az installáción egyházi s a görög egyházmegyék esperesei fognak funkcionálni. — **A montenegrói fejedelem** ő felségét június 25-én meglátogatta. A király délután visszaadta neki a látogatást. — **A hazatért halott.** Megrendítő eset történt a napokban Palermóban. Speciale Miklós palermói gyógyszerésznek a fia szintén részt vett az aduai csatában és az ő neve is előfordult az ott elesettek névsorában. Vasárnap azonban a halottnak hitt fiatal ember jó egészségben haza jött Palermóba. Amikor a 72 éves apja meglátta, szélhűdés érte és szörnyet halt. — **Szerb rablók.** Belgrádból távirják, hogy Kamenicában hat rabló egy szerb tanítót meggyilkolt, aztán két szerb papot szurkáltak össze-vissza. — **Cavalotti** belépése a Rudini-kabinetbe, mint igazságügyminiszter biztosítva van. — **Yokohamai** jelentés szerint az északkeleti parton történt tengeráradás következtében elpusztult emberek száma 27,000, a sebesülteké 8900. — **Crispi nyugdíja.** A római főszámvevőszék egyhangulag megszavazta Crispinek a kért 25,000 lírányi nyugdíjat. Crispi állapot a rosszabbra fordult. — **Kazánrobbanás egy hajón.** A »Blake« czirkáló hajón Lands-End mellett kazánrobbanás történt, mely alkalommal egy fűtő életét vesztette és öt ember megsebesült.

Legujabb fehér és színes nyári könnyű, puha *ingek, harisnyák, zsebkendők, nyakkendők* legnagyobb választékban kaphatók **Róth M. utóda kalap és férfidivat** üzletében; ugyanottan eredeti *karlsbádi cipők* is kaphatók.

Bizonyítvány. Alólirottak részéről ezennel bizonyítatik, miszerint a Szepes-Vikartói róm. kath. templom részére T. c. J. B. Purger ur által szállított Lourdesi szűz Mária szobor nemcsak hitközségünk, hanem a környéknek is teljes tetszésére és meglegedésére válik, miért is nevezett czéget művészeti kivitel és jutányos voltánál fogva nyugodt lelkiismerettel bárkinek, különösen pedig a főtisztelendő papságnak ajánlhatjuk. Szepes-Vikartóe, 1894. évi nov. hó 23-án. Jendrichovszky János plébános. Czvainiga Mátyás mint vevő. 7

A „Szabadság“-nak.

A „Szabadság“ nevű szubvencionált kormányparti lap június hó 26-diki számában L. A. ur „Választ“ ír a „Tiszántúl“-nak. Alólirott június 1-je óta vezetem a „Tiszántúl“ szerkesztését, de nem emlékszem, hogy kérdést vagy üzenetet intéztem volna a „Szabadság“-hoz vagy L. A. urhoz lapomban. Azért nem tudom magamnak megmagyarázni, hogyan jutok én ahhoz a nagy szerencséhez, hogy kértlenül s kérdetlenül választ kapjak. Ellenkezőleg én mindaddig ignoráltam lapomban a Szabadság-ot; ignoráltam akkor is, midőn aminap megtámadta a katolikus egyházat s papságot; és ignoráltam akkor is, midőn a legutóbbi megyebizottsági ülés alkalmából a Tiszántúl-t rég elcsepelt és csak még a provincián sajtóképes „vicczel“ aposztrofálta.

Ignorálnám ma is a „Választ“, ha nem látnám benne a — provokálást. Én azonban volt tanár és majdnem negyedszázados fővárosi publicista létemre ily bárdolatlanságokra nem szoktam reagálni, mert műveltségem tiltja, ily provokálót arra a térre követni, melyet „pokrócz, bunkósbot“ és hasonlók ékesítenek.

Csak kettőt akarok megjegyezni a Tiszántúl olvasó közönsége iránt való köteles tekintetből.

Az első Tisza Kálmánra vonatkozik. Ha L. A. ur fogadott prókátora a generálisnak és cikkelyeimben sérelmet lát a nemsohádra jövő-múlt nagyváradai képviselőre nézve, akkor forduljon a sajtóbíróshoz; és ne féljen, én helyt fogok ott állani. Ha pedig fogadallanul prókátoroskodik, akkor én rajtam nincs mit keressen.

Második megjegyzésem a „Szabadság“ fenyegetésére vonatkozik. L. A. ur a papságnak akar rohanni, ha a „Ti-

szántul“ meg nem lapul előtte. Hohó! Csak tessék megvalósítani fenyegetését; de tudomására hozom a „Szabadság“ mögött álló magasabb értelmiségű köröknek, hogy őket fogjuk felelősekké tenni a következményekért, — és hogy másfelől élni fogunk a törvény adta eszközökkel a szándékba vett galád támadások megtorlására.

Ami végül a főispán ur fogadó szobájából kölcsönvett aposztrofálást illeti, meg vagyok győződve, hogy a főispán ur Hevesi József „Szalon“-ján kívül igazán művelt szalonokat is ösmer és velem együtt jól tudja, hogy a szalonban a finom pikantériák, a szellemes aperçu-k, a csiszolt szatira épp oly jogosultak, mint a gentleman gondolkodás és társalgás, és ugyanez még inkább el van fogadva a politikában.

Ily fegyverekkel szoktam küzdeni és hasonlókval mindig kész vagyok összemérni a magaméit. Minden egyebet ignorálni fogok.

A „Tiszántúl“ szerkesztője.

Le a kereszttel!

a Miasszonyunkról nevezett iskolanővérek által vezetett egy alföldi városi iskolát meglátogattam a zsidó-szabadjóműves igazgató.

A rend, esin, tisztaság kifogástalan volt. A leánykák bátor és okos feleleteiből meggyőződött az igazgató, hogy itt a tanítás legjobb kezekbe van letéve. És így bár nem szívesen, megdicsérte az osztályt vezető nővért.

No de talált ő olyasmit is, a mi miatt szívesen emelt szót. A feszületet pillantotta meg a falon. Vörös posztó volt ez neki.

— Nővér, mit látok? Itt kereszt van, holt ez nem katolikus, hanem községi iskola. Le onnan azzal a kereszttel!

A fiatal apáca megriasztott galambként a legnagyobb zavarral állt a haragos arcu hatalmas ur előtt és alig halható, csendes hangon merte kérdezni:

— Miért igazgató ur?

— Miért? Azért, mert itt más vallásuk izraeliták is vannak, a kiket botrányoztat az a kereszt. Csak le vele! — Mondá dühösen és aztán, mint ki ki jól végezte dolgát és teljesen meg van dolgával elégedve gögös fejtartással a másik osztályba távozott.

Mint a megfélemlített gyermek édesanyjához úgy futott a szegény remegő apáca főnöknőjéhez oltalomért, tanácsért.

Alig hogy elmondja ez a magáét, máris egy másik nyit be a főnöknő osztályába és könnyes szemekkel panasolja az igazgatónak a kereszt eltávolítására vonatkozó parancsát.

A főnöknő szelid szavakkal megnyugtatta megszorodott alatvalóit.

Erre belépett az igazgató. Mint hogó a főnöknő osztályát is egy szép feszület ékesítette, az igazgató a kegyes parancsot itt is ismételte.

— Tisztelendő főnöknő, én ezekben az iskola termekben keresztet nem tűrök meg.

A főnöknő készen volt a felelettel.

— Igazgató ur — szólt kiegyenesedve férfias bátorsággal, — ha ez iskolában nem szabad keresztnek lenni, úgy mi sem maradhatunk itt. Nézze igazgató ur, — folytatta neki pirulva a halovány nő, — nézze, — szólt, megragadva és az igazgató szeméi elé tartva az oldalán függő olvasó keresztjét — ha a falon levő keresztnek nincs itt helye többé, úgy ennek sincs mert ez is csak egy botrány kő lehet a más vallásuaknak, mint az; s ha a falon levő keresztnek innen menni kell, úgy vele kell mennünk nekünk is, mi a kereszttől elválaszthatlanok vagyunk. Nos, igazgató ur, kiparancsolja innen a keresztet?

A malteros vitéz erre nem volt elkészülve, ő egy gyenge nőnél annyi erőre nem számított. Egy ideig ott állt a bátor apácza előtt némán, mintha elált volna a szava, mozdulatlanul mintha gyökeret vertek volna lábai, de felucsodva meglepetéséből megfordult s mint a megvert eb, szó nélkül elkullogott.

Többé sohasem kívánta kereszt eltávolítását az iskolából.

Megjegyzem, hogy az igazgató ur a menynyire gyűlölte megváltásunk jelét, annyira meg volt elégedve az apácák tanításával. Bűszkén dicsekedett tanításuk eredményével. A jó tanítás kedvéért kénytelen volt megtűrni a keresztet.

És nem botrányoztak meg a más vallásuk a keresztben.

Varga Mihály.

A vakáció.

Az iskolák, tanintézetek befejezték a tanévet; a vizsgálatok véget értek és a tanulók élvezik a két hónapi szabadságot. Ilyenkor még az ökölnyi deák is szabadabban lélegzik; s nagyobb kelete van a cigarettának. Füstölnek a nebulók uton-utfélen, mert nem félnek a tanár szigorától.

Csak azok kedvetlenek, akiknek egy pár négyessel kedveskedtek érdemük szerint; de azért az ilyen »bukott«-ak még nagyobb hangon dalolják:

Egy szekunda nem a világ, —
Akinek nincs, nem is diák . . .

A diákok nagy része azonban még szorongva várja az eredményt: nem tudják, mi van az érdem-sorozatban.

A tanév befejezése alkalmából ugyanis holnap, vasárnap lesznek a »Te Deum«-ok, a mely után kiosztják az értesítőket, bizonyítványokat.

A nagyváradi katolikus iskolák általában ez évben is kitűnő eredményt mutattak fel. A tanerők mindannyia becsületes munkát végeztek, s önérettel tekinthet vissza fáradozására.

Két hónap múlva újra megnépesednek a tantermek s kezdetét veszi a kultura munkája. Addig: éljen a vakáció!

A HÉTRŐL.

A hétnek fő-eseményei: az országos vásár és a nagyváradi országgyűlési képviselőnek beszámolója.

Nehogy bizonyos érzékeny lelkek, akik egyébiránt mesterileg értenek a kofáskodáshoz, ebben a sorrendben sérelmet lássanak bárkire nézve, sietünk megjegyezni, hogy szorosán az időrendhez, a kronológiai egymásutánhoz tartjuk magunkat. Mert tényleg előbb volt a kirakó és állat-vásár, csak utána következett a nagy liberális sokadalom, melyre itt kicsit még vesztegetjük a szót.

Aki azonban ezt a magyarzatot sem tartaná kielégítőnek, az miattunk veszekedhetik napestig. Kronos (Saturnus) apóval, vagy a kalendárium-csinálók, vagy a mélyes-mélyen tisztelt rendezőséggel. Elvégre is akár így, akár amugy kénytelen lesz belenyugodni e kerek világ fura forgásába, amelynek alá vagyunk vetve mind: generálisok és közlegények, választók, választottak és választatlanok — még a stréberek sem képeznek kivételt.

Nagyra voltak a mamelukok azzal, hogy valamennyi belföldi s néhány kitartott külföldi lap is Tisza beszédével foglalkozott.

Hagyd el barátom; mondja egyiküknek egy igaz (nem talmi) függetlenségi. Ezért bizony nem érdekes, oly fennen hordanod az orrododat.

— Kikérem magamnak.

— Soh'se kérjed. Inkább mondok neked egy adomát. Két gézengúz találkozott az utcán. Az egyik majdnem a csillagokat szántotta az orrával, oly nagyra volt magával. A pajtása megsokalta a dolgot s kérde tőle:

— Ugyan mondd, miért hordod olymagasan az orrmányodat?

— Hát te még kérde? viszonzá a másik. Utolsó betörésemmel minden ujság tele van és különösen a kormányparti lapok igen kedvezőleg ítélik meg remekeléseimet.

Soha annyi ígéretet nem tettek, mint a héten Nagyváradon. A különböző kis és nagy szükölködők megragadták az »üstököt«, hogy a ritka alkalmat érdekükben kihasználják. Mindenki kapott ígéretet, vagy biztatást — a kortések azonfelül nyomósabb érveket is láttak.

A többiek között bemutattak a generálisnak a vidékről egy férfit, aki két embernek mentette meg az életét.

— Ez nagyon szép tett, barátom; ezért maga medáliát fog kapni; de ha jobb szereti, ahelyett öt-száz koronát kaphat.

— Hát kérem átossággal, mennyit ér az a medália? kérde az életmentő.

— Körülbelül husz koronát ér.

— Akkor kérem a medáliát. és hozzá négy-száznyolcvan koronát.

Igy fogott ki paraszteszszel ez az ember — a generálison. Azóta felelete röpkészó lett Nagyváradon s nemsokára egész Magyarországon.

A banketten 120 bátor legény volt együtt a generális társaságban.

A *Szabadság* által közölt névsorból veszszük még a következő adatokat:

A 120 elszánt víztéz közt tulsulyban volt a megyei s városi tisztviselő elem; ezenkívül ott volt egy kanonok, két püspökségi tiszt, négy ügyvéd, öt kereskedő, két patyikus és még tíz független ember, ezeknek koronáját képezte az Ullmann-csoport harmincz négy recipiált hazafival.

Ez oly dicső tragikomédia, hogy — *wánen kent mer* . . .

Sirt is tőle az egész Tisza-gárda, mikor elutazott.

A nagy palócz megesküdtött, hogy többé nem jó ilyen — *temetésre* . . .

A törvényházból.

Biró (vádlotthoz): Hány éves?

Vádlott: Mboh, ez van egy kérdés? Találja el, tekintetes bíró ur!

Kotnyeles. B. asszony a kis Pistával látogatóba jött Kényessné asszonyhoz, aki négy hete hogy férjénél van.

Kényessné: Csak az bánt, hogy a férjem pipás; megerőltetésembe kerül őt megcsókolni.

A kis kotnyeles: Nénite! Czótoljon ojjat, ati nem pipás . . .

Ugyanezzel a fiuval történt az iskolában a következő eset.

Tanító: Ki fél a tüztől?

Tanulók: Aki megégette magát.

Tanító: Pista, felelj most te erre a kérdésre: ki fél a víztől?

Pistike: Aki vízbe fult.

Tanító: No vigyázz!

Pistike: Akit megmosdattak.

A jogász a héten megbukott az alapvizsgálaton.

— Megint megbuktál, te szerencsétlen! mondja az apa. Ugyancsak hasztalan hallgattad a sok drága professzort. Visszakérhetnéd a tandíjat.

— Oh, csak adnák! válaszolt a jogász.

A vasárnapi színelőadás után.

— Hogyan mulatott asszonyosság a színházban?

— Nagyon jól. Oly szépen játszottak, hogy két zsebkendőt tele sirtam.

Drága emlék.

— Ebben a medailonban bizonyosan drága emléket őriz? kérde A. asszony új szomszédjától a b-i fürdőben.

— Igen; az uram egy hajfűrtje van benne.

— De előbb azt tetszett mondani, hogy kedves férje él!

— Igen; de a haja nem él már, egészen kopasz.

A fogorvosnál. — Ki kiáltott olyan nagyot? kérde szorongva egy kisasszony.

— Ne tessék félni; válaszol a fogorvos. Az olyan páciens volt, akiknek ingyen huztam ki a fogát.

Tisza Kálmánnak kalandjával zárjuk be heti krónikánkat.

Amint ugyanis esütörtökön a Széchenyi-téren gárdája kíséretében a Fekete Sas felé zónázott gyalog, szembe jött vele egy temetés az Uri-utcából. A generális meghökken, és a kíséret is, mely nagy hangon társalgott, elnémult a koporsó s gyász kíséret láttára.

Ekkor felhangzott:

Circumdederunt me gemitus mortis . . .

Erre a generális gyorsan kereket oldott tábor-karával együtt, és megtartotta beszámolóját.

Most már mindenki könnyen meg fogja érteni a beszéd *kisérteties* hangját.

Figaro.

EGYESÜLETEK.

Elmaradt nőgyeleti ülés. A nőgyelet tegnapi hirdetett választmányi ülése, — mivel kevesen jelentek meg — a gyűlést a jövő szombatra halasztották.

Lapunk egyes számai a következő *üzletekben kaphatók*:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonneuwirth-féle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss czégnél Kishíd-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-placz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca-

Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító Kereske-

delmi csarnok palota Nagypiacz.

M. kir. dohány- és szivar-áruda Zöldfa-utca.

Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

SZÍNHÁZ.

L I L I.

A vaudville irodalomban klasszikus helyet elfoglaló bájos zenéjű »Lili« került tegnap este színre ez évadban másodsor. Hennequin és Millaud eme darabja Hervé zenéjével akkor született meg, mikor az operett zene irodalom aranykorát élte, mikor még Planquette, Strauss Sulliván ifju tüzzel fonták virág füzereiket a könnyű muzsa homlokára, ma már ezek közül, a kik még irnak s utódaik — az eltűnt fénykor morzsáiból élnek; beteges, imitált az operett irodalom florája is így szinte jól esik vissza-visszatérnie a Lisbethekhez, Lilikhez . . .

A derék, összevágó előadáson pompásan mulatott a csekélyszámú közönség kölönösen S. Áldor Juliska (Lili), Rózsahegyi (Antoni), Vendrey (Saint-Hypothese vicomt) ki a folyton ifjudó öreg nagybácsi szerepében cabinet alakítást nyújtott — érdemelték meg a közönség zajos elismerését.

P. J.

Hírek a szinkörből. Fra Girolamo a Somló Sándor akadémiai pályadíjat nyert drámája kerül ma bemutatásra. A költői szépségekben gazdag drámának erős színpadi hatása van; ez az oka, hogy a darab oly hosszú

időn át műsoron van a nemzeti színházban. Somló Sándor ki darabjának első előadására megérkezett, már a főpróbán is jelen lesz. Vasárnap és hétfőn két előadás lesz; még pedig vasárnap délután: A 3 K á z m é r este Toldi Miklós; hétfőn délután: Virá g s a t a, este: T é k o z l ó kerülnek színre. Szalóky Elek színműjéből a Selyem Ágnes-bőlna ponkint folynak a színpadi próbák, úgy hogy a darab előadása kitűnő lesz.

Igazságszolgáltatás.

Hivatalos hatalommal való visszaélés büntetvével volt vádolva Túrbe György, ki mint községi esküdt verte meg gyermeke megbántóját. De mivel a törvényszék a hivatalos hatalommal való visszaélést nem bírta bizonyítani, magán vádló pedig panaszát visszavonta, a törvényszék az utóbbi eljárást beszüntette.

Törvényszéki tárgyalások. A kir. nváradí törvényszék büntető ügyosztálya, ma a következő ügyeket tárgyalja:

Emberölés vétsége miatt vádolt Turkus Lőrincz bűnügye.

Sulyos testi sértés büntetvével vádolt K. S. Mile Sándor és társai bűnügye.

Lopás büntetvével vádolt Rasz kis Pál és társai bűnügye.

Királyi tábla.

— Elintézettt ügyek. —

Polgári tanács.

Dr. Marienescu Athanas.

1415. Valceslán Iliana — Valceslán Petru, — részben megváltoztatva.

1397. Zsiga Ilie — Luka Juon, — helybenhagyva.

Dobosffy Alajos.

1801. Szakács Julianna — Özv. Lukács Mihályné s. t., — részben megváltoztatva.

1302. Goron Mária — Goron János s. t., — részben megváltoztatva.

1309. Avram Lika — Tokody A., — rendelet.

1351. Jász Lázár és neje — Özv. Erdély Péterné, — helybenhagyva.

1391. Sepeczán Arkadie — Mikulás Gy. és társa, — részben megváltoztatva.

Medvigy Mihály.

1305. Hamburger Emil — Rosenbaum V. Vilmos, — helybenhagyva.

1394. Grimm Sámuel — Mezőturi népbank, — részben megváltoztatva.

1346. Hermle Antal és többek hagyatéka, — részben érintve, részben helybenhagyva.

Fráter Imre.

1348. Özv. Many Mikuláné s. t. — Oltyán Mitru s. t., — részben helybenhagyva, részben feloldva.

1390. Unguran Anna s. t. — Borbáth József s. t., — helybenhagyva.

1392. Berbekár Demeter, hagyatéki ügye, — megváltoztatva.

Dr. Jározy Károly.

1343. Beck József csódtm., — Győri Sándor és társa, — megváltoztatva.

1344. Gerlein Reinhardt és neje — Fábíán János, — megváltoztatva.

1354. Szimearcu Alexandru s. t., — Tótvárad község, — helybenhagyva.

1368. Vinter Adolf — Grünwald Ferencz, — helybenhagyva.

Büntető tanács.

Erdély Sándor.

1634. Blumenthal Péter, erőszak, nem közösülés, — részben megváltoztatva.

1698. Halász Lajos, sulyos testi sértés, — megváltoztatva.

1704. Alb Luka, gondatlanságból okozott sulyos testi sértés, — helybenhagyva.

1724. Berkován Simonné, lopás, — helybenhagyva.

1782. Szaláncz Józsefné, becsületsértés, — visszautasítva.

1795. Keserű András és neje. zsarolás, — feloldva.

1860. Grosz József, becsületsértés, — visszautasítva.

Kitűzött ügyek.

Dr. Imrik Péter.

1340. Az orosházi kereskedelmi népbank — Gojda Mihály s. társai.

1393. Robicsek Lajos s. t. — Marburg Max.

1353. Biedermann E. és fia — Weisz Izrael.

1376. D. G. Teschel Söhne s. t. — Goldmann Adolf.

Dr. Gedeon László.

1345. Kovács P. Jánosné — Bohus Manyis András.

1367. Zsurma Malei s. t. — Völlák József.

1377. Biszterszki Pál — Mucha Mihály.

1382. Papp Gábor — Vitális Imre.

1389. Bai József — Bai Mihály.

Czvek Kálmán.

1333. Özv. Román Péterné — Boár Vaszalie és Mitru

1366. Kuta Mihály — Mikola Gábor.

1369. Békési népbank — Nagy Ferencz és neje.

1378. Vulkán József — Csigerán Nikolae Juon.

1380. Néhai gr. Csáky László hagyatéka.

1385. Blaskovits Ilona — Glaser Károlyné.

Polchy Mór.

1797. Kurta Juon, tüzvészokozás.

1947. Kövessy Ede, magán okirat hamisítás.

1948. Jäger Berte s. t., becsületsértés.

1864. Triffa Mihály, közegézségelleni kihágás.

1896. Butz Petru s. t., sulyos testi sértés.

1887. Kovács János, sulyos testi sértés.

1925. Mitron Tódor, sikkasztás.

1957. Orbán Bálint, közegészség elleni kihágás.

1960. Kállai István, könnyű testi sértés.

2002. Tóth Lajos, lopás.

2003. Pecsik Mihály, hatóság elleni kihágás.

Molnár Géza.

1868. Oláh Sándor, sulyos testi sértés.

1869. Séfer Mór s. t., lopás.

1892. Kovács Mártonné, lopás.

1926. Runóczki Györgyné, lopás.

1956. Dehelán Moizi s. t., határjel rongálás.

1959. Tóth Antal, anyakönyvi kihágás.

2042. Németh Sándor, közegészség elleni kihágás.

2054. Paszarilla Szimion, sulyos testi sértés.

2082. Ifj. Csul Antonie, jogtalan elcsajátítás.

2083. Pecz György, sulyos testi sértés.

2084. Janicsák János, közegészség elleni kihágás.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1896. május 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.

Püspökladány-Budapest felé gyorsvonat 8⁴³ regg., 2³⁷ éjjel, személyvonat 11³² d. e., 2²² d. u., 11⁴⁴ és 4 éjjel.

Kolozsvár felé gyorsvonat 7¹⁵ este, 2¹⁸ éjjel, vegyesvonat 1²² d. u., személyvonat 3⁵⁸ délután, 2⁰⁰ éjjel.

Csaba-Arad-Szeged felé személyvonat 10³⁰ d. e., 4²⁵ d. u., vegyesvonat 7³⁰ este.

Belényes-Vaskóh felé vegyesvonat 4²⁵ reggel, 1⁴⁸ d. u.

Ermihályfalva felé vegyesvonat 6⁵⁰ r., 4³⁵ d. u.

Ósi-Kót-Gyoma felé személyvonat 7 r., vegyesvonat 1⁴⁰ d. u.

Püspök- és Felix-fürdő felé 8³⁰ reggel, 4¹⁵ d. u., 7³⁰ este, 6⁴⁰ reggel 2⁵⁵ d. u. 9¹⁰ este.

Vonat érkezik Nagyváradra.

Budapest-Püspökladány felől gyorsvonat 7⁰⁸ este, 2¹¹ éjjel, személyvonat 7²⁰ reggel, 3⁴² d. u., 1⁴ éjjel.

Kolozsvár felől gyorsvonat 2³⁰ éjjel, 8³⁸ regg. személyvonat 10⁴⁴ éjjel, 11¹⁷ d. e. vegyesvonat 8 reggel.

Arad-Szeged-Csaba felől vegyesvonat 8³⁰ r., személyvonat 9³² d. e., 5³⁰ d. u.

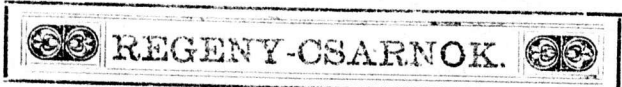
Vaskóh-Belényes felől vegyesvonat 11⁰⁵ d. e. 9⁰⁹ este.

Ermihályfalva felől vegyesvonat 8²⁰ r., 9¹⁴ este.

Gyoma-Kót-Ósi felől vegyesvonat 10⁰⁵ d. e. személyvonat 8 este.

Püspök- és Felix-fürdő felől 10¹⁰ d. e., 6²⁰ este, 8⁵⁵ este, 8¹⁵ reggel 3³² d. u., 10⁴⁴ este.

* A csillaggal jelöltek csak vasár- és ünnepnapokon közlekednek.

Tom és én.

Irta: I. van Woude. 53

— Köszönöm, nem vagyok fáradt. Eleget ültem a kocsiban, majd elallok még egy ideig. Ez a válaszom Tomra rossz behatással volt. Engem meg bosszantott az, hogy ő oly kimért s rideg, pedig aligha nem csak tettei magát.

— Sajnálatomra látom, folytatám, hogy terhedre vagyok. Ha ezt tudtam volna, tovább is Adélnél maradok.

Azt hittem, hogy kivált az utóbbi szavakkal eltalálom a szívet; de ekkor már összezséde magát és egy arcizma sem árulja el, hogy érzi a hatásukat. Még csak meg sem harszik. Nyugodtan rendezzi leveleit s ujságait az asztalon.

— Tom! kiáltok föl erre magamon kívül. Hát így kell fogadni a feleségedet...! Ilyen bánásmód illik-e egy férfinak, aki tiszteli s szereti a nejét?

Nyugodt s szilárd tekintet, melyet rám vet.

— Férjed sem nem tisztel, sem nem szeret téged; mondja szelíden, de nyomatékkal.

Fagyos, hideg érzés vonul végig rajtam, szívem összeszorul és érzem, hogy halott halavány lettem.

Szavai mennykőcsapásként sujtottak.

Egy pillanatra behunom szememet, hogy visszanyerjem tűnő öntudatomat; azután erővel leküzdöm bágyadtságomat.

— Nem is kívántam, mondom megvető kézmozdulattal; de azt hiszem, jogom van hozzá... és a mint én tudom, ezt a jogomat semmivel sem játszottam el.

— Nem játszottad el? kérdi Tom mély, rokonszenves hangján, mely oly szemrehányóan cseng a fülemben. Azután pedig rám néz, de oly átható tekintettel, hogy nehezemre esik szememre le nem sütni előtte.

— Végre is szeretnék veled nyíltan beszélni, Madelon; folytatja ő mellettem én még egy szót tudtam volna válaszolni. Talán jobb lett volna, szóval meg ismét, ha az első kételkedésnél, mely bennem támadt, közöltem volna veled, hogy mi nyomja a szívemet.

Szemközt állunk egymással; ő karját a szék támlájára nyugtatva szikrázó szemekkel tekintve rám. — én még mindig előbb elfoglalt állásomban a kandallóra támaszkodva, ami most oly nevetségesnek tűnik föl, hogy önkéntelenül változtatok rajta.

Szorongva kérdelem magamtól, vajjon mondtam vagy tettem-e én már valamit, amiből ő azt következtethetné, mennyire drága ő énnekem... Nem, szerencsére ilyesmire nem emlékszem.

— Szabad e neked szerelmet követelni? kérdi ő azután. Te, aki engemet soha sem ajándékoztál meg szerelmeddel — soha! ismétli határozott hangon, midőn félbe akarom szakítani, azután keserűséggel teszi hozzá: — mert különben az én boldogságomra is lett volna gondod.

Az ő boldogságára...? ismétlem magamban elesedálkozva a szavak értelmén.

Nem, soha sem gondoltam én az ő boldogságára. Én csak hagytam magamat boldoggá tenni... De azért mégis csak szeretem, talán nem azzal a szerelemmel, mely az egyedüli igaz szerelem; de szerettem őt a magam módja szerint... Erre azután őrrjítő szomorúság vesz rajtam erőt, sirhatnám... de összeszorítom ajkaimat és hidegen, daczosan nézek a szeme közé.

Tom elkezd föl s alá járkálni, ami annak a jele, hogy nehezebbre esik önmagán uralkodni.

— Te soha sem találtad bennem megelégedéset; szólalt meg ismét, meg-meg állva és rám tekintve. Te mindig csak azon voltál, hogy látogatásokat tégy, kirándulásokban részt vehess, hogy ott csodáljanak. Mikor azután megjöttek rokonaid, magaviseleted olyan lett irányomban, hogy elfogott az érzés, mintha te velük együtt ellenem volnál.

Talán emlékezni fogsz erre.

(Bizony, nagyon is jól emlékezem rá. Igaza van, ama napokban nem állottam az ő részén).

Tom mindinkább sápadozó arca, öklöbe szorított kezei, csak megerőltetésre! mérsékelt hangja elárulja a vihart, mely szívében dúl. Elszorul a szívem, amint ezt így nézem. Mert egy nőre, akinek szíve nem keményedett meg egészen, nincs szomorubb, vádlóbb látvány, mint egy nő, becsületes férfinak a látványa, aki ő miatt a haragtól s megbotránkozástól egész testében reszket.

— Nagyon mélyen érzem ezt; mondja rövid hallgatás után. Te talán észre sem vetted...

Annyi ridegség, annyi semmibe nem vevés van ebben a »te« szóban, hogy kénytelen vagyok az ajkamba harapni, nehogy sirva fakadjak.

Fölveszek egy takaros szivarhamutartót, a kandalló párkányzatáról és úgy teszek, mintha figyelmesen szemlélném.

— Azt hiszed, nem vettem észre, hogy Adél esküvőjén rólam a szó szoros értelmében megfeledkeztél és kizárólag azokkal a piperkőczőkkel foglalkoztál, akik neked udvaroltak...!

Nehezedre esett, hazatérni, és még annyi fáradságot sem vettél magadnak, hogy e miatt sóhajaidat s könnyeidet elrejtse előlem. Mindez nagyon elszomorított engemet — de nem ölte ki a szerelmet szíveimből. Te fiatal voltál...

sokat megbocsáthattam, és elmondhatom, hogy meg is tettem. Amidőn azonban észrevettem, hogy te zavarba jössz, ha velem nyilvánosan mutatkoznod kellett, vagy engemet másoknak bemutatnál . . . pedig bizony — és Tom itt büszkén fölegyenesedet, — azt hiszem, hogy bizvást odaállhatok a világiak mellé, kiknek csekély külső máza és formasága alig érdemes egy szóra. Mikor azután láttam, hogy neked örömed telik abban, ha ily férfiakkal kaczerkódhatol, és a mikor végül nyájas szóra, kedves tekintetre sem érdemesítettél, sőt egyedül hagytál haza menni, temagad pedig nővéredhez költöztél, kinek befolyásától — mint jól tudad — féltettelek, akkor — bizonyára emlékezni fogsz arra az estére — többé nem kecsgethettem magamat hiu reménnyel. Hagytalak folytatni könnyelmű játékodat és kitéptelek szivemből . . .

Erre megáll és kezét lehajtott feje elé tartja.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Legfelsőbb kihallgatás.

Bécs, jun. 26. (Saj. tud. táv.) Ó Felsége kihallgatáson ma fogadta Agliardi bíborost, Locatelli nuncziaturai tanácsost (uditore), Muccioli pápai testőrt. — Ugyanez alkalommal Plener, legfőbb törvényszéki elnök is legfelsőbb kihallgatáson volt.

Erkel szobrának leleplezése.

Békés-Gyula, jun. 26. (Saj. tud. táv.) Ma leplezték le itt Erkel Ferencz, a nagynevű magyar zeneszerző szobrát. Az elöljáró beszédet Fábry, Békés megye alispánja mondotta; utána Káldy Gyula, az opera igazgatója avatta föl rövid beszéddel a szobrot, mire lehult a lepel. A szobor igen sikerült. Este a Göndöcs-kertben hangverseny volt, melyen a budapesti opera több tagja kizárólag Erkel-féle dalokat adott elő.

A nemours-i herczeg.

Páris, június 26. (Saját tudósítónk távir.) Lajos Fülöp francia király második fia, a nemours-i herczeg mult éjjel nyolczvankét éves korában meghalt.

A női- és gyermek-munka.

Páris, június 26. (Saját tudósítónk távir.) A képviselőház szombaton fog határozni a női és gyermek-munka rendezéséről szóló törvényjavaslat felől. A női-munkára nézve kimondja a törvényjavaslat, hogy nőket a férfiakkal egy helyiségben nem szabad dolgoztatni; nők 18 éven alul, gyermekek 13 éven alul gyári vagy bányamunkában nem alkalmazhatók.

Oszták-magyar bank.

Bécs, jun. 26. (Saját tud. táv.) Az oszták-magyar bank választmánya elhatározta, hogy a közgyűlésnek javasolni fogja a tartaléktőke leszállítását tizenöt millióval, amely a részvényesek közt 100 frtjával részvényenkint szétosztatnék.

Gyógyszerész kongresszus.

Budapest, jun. 26. (Saját tud. távirata.) A gyógyszerészek kongresszusát ma Perczel Dezső belügyminiszter nyitotta meg. Beszédében megígérte, hogy a gyógyszerészek kiképzetésének kérdését nem köti az egészségügyi törvény revisiójához. A kongresszus ezután többrendbeli határozatot hozott, köztük olyat is, mely ellenzi a nők alkalmazását a gyógyszertárakban.

KÖZGAZDASÁG.

Be akarják hozni a sertésvészt. Már ide s tova két éve, hogy Nagyvárad városa, kevés megszokással, zárlat alatt van s a sertésvásár betiltása miatt ezeket veszített. A sertésvésztől ez időszerint ment a város, a mi kevés sertés van Nagyváradon, azok, mint a városi állatorvos jelentésében jelzi, egészségesek. De ez még nem elég arra, hogy Nagyváradot felmentse a miniszter a zárlat alól, mert nincs mit szépitni a dolgot, Bihar megye igen sok községében, épen Nagyvárad körül is, pusztít a vész a sertés állományban, s ha csak újabb fertőzésnek nem akarjuk kitenni Nagyváradot, szigoruan kell ügyelni, hogy a zárlatot át ne hájgják s behozott sertésekkel ne okozanak újabb bajt Nagyváradnak. A földmivélsügyi miniszter egy nemrég kiadott rendelete akként intézkedik, hogy jövőben a fertőzött helyekről a sertések behozatalára nézve a törvényhatóság első tisztviselője, tehát Nagyváradra nézve a polgármester adja meg az engedélyt. Hát e rendelet alkalmazására már meg volt az első alkalom, amikor Sal Ferencz polgármester alkalmazta a város érdekében, ez újabb jogot. Weisz József nagyvárad lakos a sertésvész miatt szintén zárlat alatt levő Szent-János községből 113 drb sertést akart behozni Nagyváradra tovább tartás végett. Weisz József ezen kérelmét Biharvármegye alispánja, hivatalból áttette az engedély megadása végett az illetékes hatósághoz, Nagyvárad város polgármesteréhez. Sal Ferencz polgármester azon helyes elvből és igazságból kifolyólag, hogy a várost az esetleges fertőzéstől megvédje, a kérelmet határozottan elutasította. Mert ha újabb és újabb fertőzött állatok behajtásával veszélyeztetjük Nagyváradot, akkor el lehetünk készülve, hogy városunk hosszu ideig zár alatt marad, ami pedig ugy a közönségre, mint a városra mérhetlen károsodással jár. Nagyváradra nézve pedig az a fő cél, hogy mielőbb felszabaduljon a zárlat alól.

Értesítés. A temesvári katonai közös biztosító bizottság megküldte kamaránknak a Nagy-Becskeken, Lugoson, Pancsován, Aradon, Szegeden, Nagyváradon és Debreczenben állomásozó közöshadseregbeli és honvéd csapatok részére szükséges élelmiszerek bérlet utján való biztosítása iránt kibocsátott hirdetményét. Miről az érdekelteket azzal van szerencsénk értesíteni, hogy a hirdetmény s a részletes feltételek a kamara helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Nagyvárad, 1896. június hó 25. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: *Janky József*, elnök. *Dr. Sarkady Lajos*, titkár.

A millenniumi magvásár rendező-bizottsága most intézkedik az iroda szervezése iránt. Az iroda vezetésére egy ismert nevű szakirodalmi férfit fognak felkérni, a ki szervező képességének ismételtén s legutóbb a kiállítás előmunkálatainál kiváló tanúságát adta. Mihelyt az iroda szervezését befejezik, a nagybizottságot fogják egybeállítani s azután serény tevékenységgel folytatják a vásár organizálását. Hogy miként fedezik a vásár költségét, az még nincsen megállapítva.

Szarvasmarha kivitel. Nagyvárad város kapitányi hivatala a földmivélségi m. kir. miniszter 36477—96 sz. leirata folytán közhírré teszi, miszerint a vágó marháknak Auszriából és Magyarországból Schweiczba és Szt. Margarethenbe szállítása megengedett. Nagyvárad, 1896. június 20. Ifj. Rimler rendőrkapitány.

Állatkivitelünk hanyatlása. Külkereskedelmünk alakulásában állatkivitelünk a legrettenetesebb módon hanyatlik. Ma részletesebb számok vannak előttünk s ezek még sötétebb

szinben mutatják a helyzetet. A folyó év első öt hónapjában 186,710 darab állat ment ki a közös vámterület határain 10 és fél millió forint értékben, míg a mult évnek ugyanebben a szakaszában 312,500 darabot exportáltunk 20 és fél millió forint értékben. E hanyatlásban a szarvasmarhakivitel 48 millióval és a sertéskivitel 56 millióval részes, míg a juhkivitelnél egyharmad millió forintnyi javulás mutatkozik. A sertéskivitel csökkenése (a mult évvel szemben) ekként haladt: január 2670 drb. (tavaly 42,800 drb.), február 737 drb. (30,204 drb.) márczius 440 drb. (20,980 drb.), április 138 drb. (20,980 drb.) április 138 drb. (7358 drb.), május 194 drb. (7038 drb.) A sertéskivitel Szerbiából és Romániából az öt hónap folyamán 2 egyharmad millió forintról 650,000 frtra hanyatlott.

A gabonaárak hanyatlása. Mostanában, amidőn az egész világon a gabonaárak depressziójának kérdése foglalkoztatja a gazdasági és kereskedelmi faktorokat is, nem lesz érdektelen a gabonaárak alakulása felől alapos információt szerezni. Annnyival inkább fontos reánk magyarokra nézve ez a kérdés, mert tudvalevőleg szeptember havában, a magyar földmivélsügyi miniszter iniciatívájára Budapesten nemzetközi gazdasági kongresszust fogunk tartani. Az árak fluktuációját legjobban mutatják a Londonban jegyzett átlagos évi árak, ugyanis:

	buza	árpa	zab
árak quarterenkint shillingekben			
1851-ben	38.6	24.9	18.7
1852-ben	40.9	28.6	19.1
1853-ban	53.3	33.2	21.0
1854-ben	72.5	36.0	27.11
1855-ben	74.8	34.9	27.5
1859-ben	43.9	33.6	23.2
1864-ben	40.2	29.11	20.1
1869-ben	48.2	39.5	26.0
1870-ben	46.11	34.7	22.10
1871-ben	56.8	36.2	25.2
1872-ben	57.0	37.4	23.2
1873-ban	58.8	40.5	25.5
1874-ben	55.9	44.11	28.10
1875-ben	45.2	38.5	28.8
1879-ben	43.10	34.0	21.9
1884-ben	35.8	30.8	20.3
1889-ben	29.9	25.10	17.9
1890-ben	31.11	28.8	18.7
1891-ben	37.0	28.2	20.0
1892-ben	30.3	26.2	19.10
1893-ban	26.4	25.7	18.9
1894-ben	22.10	24.6	17.1
1895-ben	23.1	21.11	14.6

A nagyobb változásokat feltüntetők éveket, nehogy tulságos sok adattal számoljunk, figyelmen kívül hagytuk. Ez adatok tulságosan mutatják, hogy a buza-árak 1855-től 1895-ig közel 50 shillinggel csökkentek.

A tőzsde reformja ügyében, mint említettük, a kereskedelmi miniszter az őszre ánketet hív össze. Ezt megelőzőleg jun. 25-én előértekezlet volt a pénzügyminiszteriumban, amelyen a szaktanácskozmány elé terjesztendő és általunk már közölt kérdéseket megállapították és előkészítették. Az értekezlet hozzájárult a pénzügyminiszteri kiküldött azon indítványához, hogy a kérdőpontokból a tőzsdei értékek megadóztatására vonatkozó pontok kihagyassanak s a kérdőpontok csak a tőzsdei terményüzletek megadóztatására vonatkozó kérdésekre szorítkozzanak; nem tartotta azonban az értekezlet elfogadhatónak az igazságügyminiszteri kiküldött azon kívánságát, hogy e tőzsde bíróságra vonatkozó kérdések az enquéten ne tárgyalassanak. Az értekezlet ugyanis ezen kérdés tárgyalását egyik legfontosabbnak ismerte el, melynek megvitatása akkor, mikor a kereskedelmi miniszter a tőzsde reformját veszi czélba, el nem maradhat. Ezen nézetben nemcsak a földmivélsügyi miniszter, hanem a tőzsdei kiküldöttek is teljes mérvben osztozkodtak.

Terménytőzsde.

Budapest, június 25.

B u z a tavaszra, bácskai	6.42
» tavaszra, északi	6.43
» szeptember-októberre, bácskai	0.—
» szept.-okt.-re északi	0.—

R o z s tavaszra bácskai	0.—
R o z s tavaszra, északi	0.—
T e n g e r i, június-júliusra, bácskai	0.—
jun-jul-ra, északi	0.—
R e p c z e augusztus-szeptemberre, bácskai	10.45
aug.-szept.re, északi	10.55
Bécs, június 25.	
B u z a tiszai	7.25—7.56
bánsági	7.05—7.60
bácskai	—0—0
szokványáru ószre	6.95—7.50
B u z a szokványáru tavaszra	6.98—7.00
R o z s tiszavidéki	—0.0
szokványáru tavaszra	—0.0
szokványáru tavaszra	6.12—6.14
T e n g e r i magyar	4.00—4.01
Z a b, magyar kereskedelmi	6.45—6.55

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. június 26.

Magyar aranyjárdék 4%	122.75
Magyar koronajárdék	98.90
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	124.—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	121.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.—
Italmérési jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyereséj sorsjegy-kölcsön	150.25
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	138.50
Osztrák járadék papírban	101.25
Osztrák járadék ezüstben	101.25
Osztrák járadék aranyban	122.75
Osztrák korona járadék	101.—
1860. osztrák államsorsjegyek	145.—
Osztrák magyar bankrészvény	957.—
Magyar hitelbank részvény	379.25
Osztrák hitelintézeti részvény	849.70
Osztrák-magyar államvasúti részvény	358.75
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.50
Német birodalmi márka	58.75
London vista	119.95
Páris vista	47.70
20 márkás arany	11.75

NAGYVÁRADAI SZINKÖR.

Szombaton, 1896. június 27-én,
a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével
F R A G I O L A M O .

Tragoedia 5 felvonásban.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap, vasárnap, 1896. június hó 28-án

Délután fél helyárrakkal:

A 3 kázmér.

Operette 3 felvonásban.

Kezdeté 4 órakor vége 6-kor.

Este fél 8 órakor rendes helyárrakkal:

T O L D I M I K L O S .

Történelmi színmű dalokkal.

Felelős szerkesztő: **CSIPPÉK FERENCZ.**

**Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp**

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbá-
lásának, mert már több mint 25 év óta megbízható,
fájdalomcsillapító bedörzsölésésként alkalmaztatik köz-
venynél, csúznál, tagszagatásnál és meghülekéknél
es az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrab-
ban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gya-
korta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos
szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy
háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és
1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszer-
tárban készletben van; főraktár: Török József gyógy-
szerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen
óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű
utánszat van forgalomban. Ki nem akar
megkárosodni, az minden egyes üveget
„Horgony“ vedjegy nélkül mint nem valódit
utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt (Thüringia).

Hirdetés.

A nagyszalontai tkvi hatósághoz tar-
tozó marcziházi 107 sz. tjkvben AI.
1—10, rendszám alatt foglalt **nemesi bir-
tokom**

Pánti pusztá

mely a **nagyszalontai és cséffai**
vasúti állomáshoz alig pár kilométerre s
a **geszt-nagyszalontai** megyei ut mel-
lett fekszik s cataszter szerint 1315 kat.
hold kiterjedésű: **szabad kézből eladó,**
esetleg haszonbérbe is kivehető.

Bármelyik irányban érdeklődők nálam
Marcziházán — utolsó posta **Nagysza-
lonta** — **tudakozódhatnak a feltételek**
íránt.

Közvetítők, ügynökök s utánszások
nem díjaztatnak.

Világhy Nándor.

146 3—3

Pompás

kanári madarak

kitünő dalosok.

Fuvolázók és csattogók.

Megküldés utánvétellel.

Áruk: 8, 10, 12, 15, 20 márka.

Nyolcz napi próbaidő.

Árjegyzékek, ellátás ingyen.

HERING W., St. Andreasban HARZ 427.

Németország.

143 2—0

Szabott ár!

NEUMANN M.

FÉRFI-, FIU- ÉS GYERMEK-RUHA TELEPE

NAGYVÁRAD, KISHID-FŐ (LÉVAY-PALOTA).

TELEFON.

TELEFON.

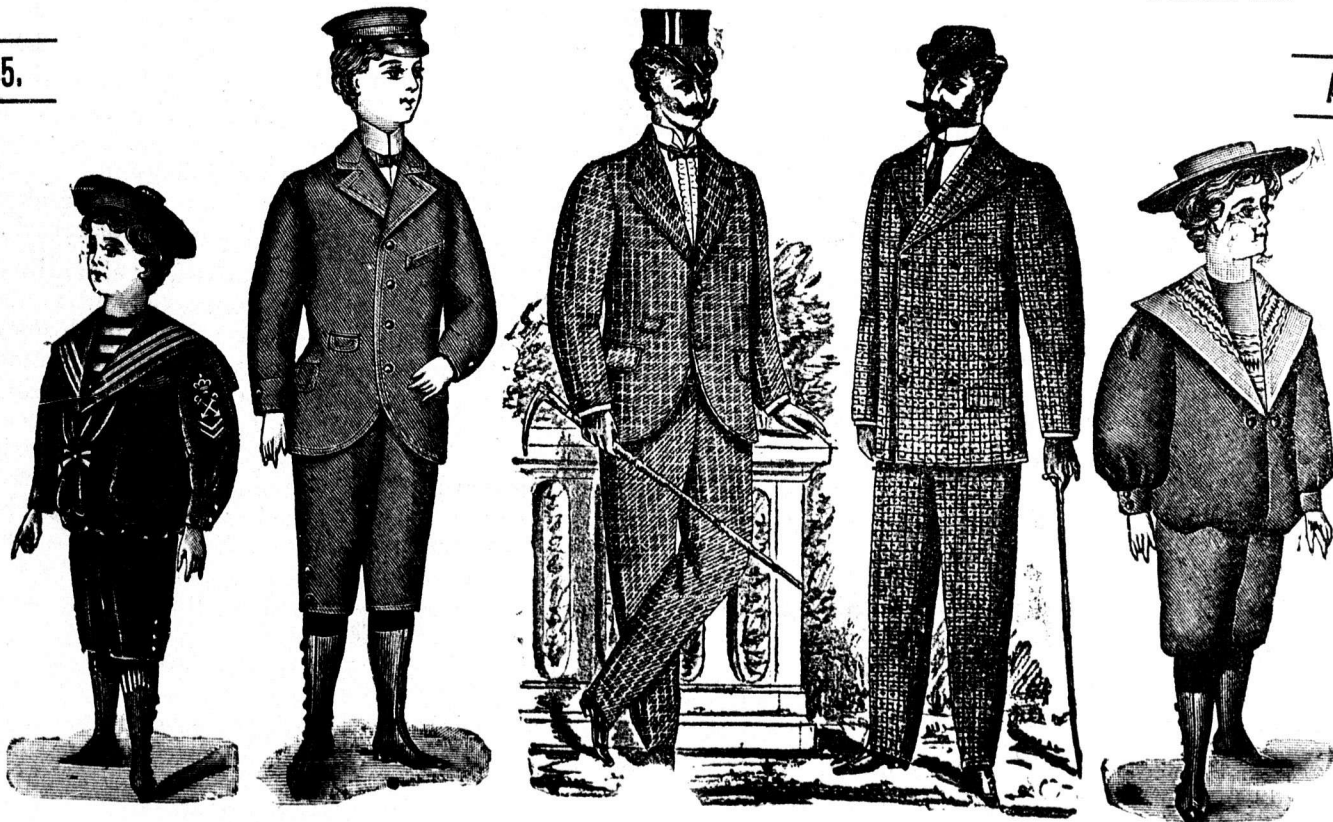
Szabott ár!

Alapított 1845.

Alapított 1845.

Raktárak:

- Arad,
- Temesvár,
- Ujvidék,
- Pancsova,
- Nisch,
- Sofia.
- Szerajevo,
- Szillisztria,
- Meran.

Raktárak:

- Nagyvárad,
- Debreczen,
- Eszék,
- Zágráb,
- Fiume,
- Leibach,
- Trieszt,
- Becskerek,
- Belgrád-

Központ: **Bécs, Mariahilferstrasse 35. — Bécs, Kärnthnerstrasse 31.**

Budapest. **Muzeum-körut 1.**

Szabott ár!

Mérték utáni megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Szabott ár!